

Η ΧΛΩΡΙΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ

ΥΠΟ

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΪΧ

[Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Παρθενείου]

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1898

Ἐν ἀριστῷ κορίτῳ Γ. Κυριακοῦ
ὁ γράμμα

Η ΧΛΩΡΙΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ

ΥΠΟ

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΪΧ

[Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Παρθενείου].

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1898

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Η ΧΛΩΡΙΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ

Τοῖσιν Αἰγιναν προφέρει στόμα πάτραν
Διαπρεπέω νᾶσον.

Πινδάρου Ἰσθμία Ε, 55.

Τὰν πολυξέναν . . .

. . . Δωρίδα νᾶσον Αἰγιναν.

Τοῦ αὐτοῦ Νέμεα Γ', 1.

. . . φίλαν ξένων ἄρουραν.

Τοῦ αὐτοῦ Νέμεα Ε, 12.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Αἶγινα εἶνε νῆσος τριγωνικοῦ σχήματος κειμένη ἐν τῷ Σαρωνικῷ ἢ Αἰγινητικῷ κόλπῳ μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἀργολίδος, ἔχουσα ἑκτασιν 83 τετρ. χιλιομέτρων, ἀνήκουσα δὲ εἰς τὸν Νομὸν Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Τὸ ἔδαφος τῆς νήσου εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος πετρῶδες καὶ ἡφαιστειακῆς διαπλάσεως, τραχὺ καὶ ἄνυδρον. Πρὸς νότον τῆς νήσου ἀνυψοῦται τὸ ὑψηλότερον ὄρος αὐτῆς, τὸ καλούμενον νῦν «Ὄρος» κατ' ἐξοχήν, ἢ Ἅγιος Ἡλίας κατὰ τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐκκλησίδιον τοῦ Προφήτου Ἡλίας. Εἶνε δὲ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων¹. «Ὄρος τοῦ Πανελληνίου Διὸς» ἢ ἀπλῶς «Πανελλήνιον» καλούμενον, διότι κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Διός, ὃπερ κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ αὐτὸς ἦρως καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς νήσου Αἰακὸς τῷ Διὶ ἐποιήσατο. Ἐχει δὲ τὸ ὄρος ὕψος 531 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Πρὸς τὸ νότιον καὶ ἀνατολικὸν μέρος, ἦτοι πρὸς τὰ ἀκρωτήρια Περδίκας, Πύργου καὶ Ἀγίου Ἀντωνίου αἱ κλιτύες τοῦ Ὄρους εἰσὶ λίαν ἀπότομοι καὶ κρημνώδεις. Πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ εἰς ὕψος 250 περίπου μέτρων ὑπάρχει ὄρεινόν λεκανοπέδιον, ἐν ᾧ κεῖται ἡ Μονὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Διὰ τῆς κοιλάδος Μεσαγροῦ χωρίζεται ἡ ἀπὸ τῆς Μονῆς πρὸς βορρᾶν ὡς συνέχεια τοῦ Ὄρους ἐκτεινομένη σειρὰ ὑψωμάτων ἀπ' ἄλλης σειρᾶς ταπεινοτέρων λόφων καὶ βουνῶν, ἥτις παραλλήλως πρὸς

¹ Βλ. Πausανίου Κορινθ. II, 29-30.

τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς νήσου μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Πλάκα καὶ Τουρλοῦ λήγει ἀνατολικῶς εἰς τὸν λόφον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς σειρᾶς ταύτης καὶ πρὸς νότον κεῖται ἡ Παλαιοχώρα, ἡ κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ΙΘ' αἰῶνος πρωτεύουσα οὖσα τῆς νήσου. Αἱ ἐν τῷ τμήματι τούτῳ κοιλάδες καὶ τὸ πρὸς βορρᾶν παράλιον τῆς νήσου μέχρι τῆς μεσημβρινῶς εἰς τὴν δυτικὴν ἀκτὴν κειμένης νέας πόλεως εἰσὶ τὰ ὁμαλώτερα καὶ εὐφορώτερα μέρη, ὅπου ἐνιαχοῦ καὶ λειψυδρέοντες ῥύακες ἀρδεύουσι τὰς γαίας. Ταῦτά εἰσι τὰ κυρίως ἐργάσιμα μέρη τῆς νήσου, ὅπου ἀπαντῶσι κῆποι καὶ δενδροφυτεῖαι, ὡς εἰς τὰ λεγόμενα «Περιβόλια», τὸ «Κοντό», «Ποταμό», «Μαρινά», «Πηγαδάκια» κτλ. Μικρὰ παράλιος πεδιάς ἐκτείνεται καὶ πρὸς νότον τῆς πόλεως, ὅπου κῆποι τινες, ιδίως ἡ «Περιβόλα»¹.

Τὸ ἔδαφος εἰς τὰ μέρη ταῦτα σύγκειται ἐκ στρωμάτων νεογενοῦς διαπλάσεως. Καλλιεργοῦνται ἐνταῦθα ιδίως λαχανικά, ὅπωροφόρα δένδρα καὶ ἐνιαχοῦ ὁ βάμβαξ· εὐδοκιμοῦσι δὲ καὶ τὰ Ἑσπεριδοειδῆ. Οὐχ ἥττον ὅμως καὶ τὰ ἄλλα πετρώδη καὶ κατάξηρα μέρη τῆς νήσου καλλιεργοῦνται, καθ' ὅσον μάλιστα δυνατόν, ὑπὸ τῶν λίαν φιλοπόνων κατοίκων, καὶ τὸ ἡφαιστειακὸν ἔδαφος χάριν τῆς φυσικῆς εὐφορίας αὐτοῦ ἀνταποκρίνεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὰς προσδοκίας. Ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία, ἡ συκῆ, καὶ ἡ ἀμυγδαλέα σχεδὸν ἀπανταχοῦ εὐβλαστοῦσι· σπείρονται δὲ καὶ αἱ πετρώδεις κλιτύες καὶ τὰ ὀροπέδια τῶν λόφων καὶ ὄρεων, ιδίως περὶ τὴν Μονὴν καὶ ἐπὶ τοῦ Ὄρους διὰ κριθῆς καὶ ὀσπρίων, μάλιστα δύο εἰδῶν Λαθύρου (τοῦ κοινῶς λεγομένου Λαθοῦρι καὶ τῆς Ἀφάκης), Ἑρεβίνθου καὶ Βίκου. Τὰ ἄνω εἰρημένα εἰσὶν ἐν συντόμῳ τὰ κύρια φυτικὰ προϊόντα τῆς νήσου. Ἐπειδὴ τὸ κλίμα τῆς Αἰγίνης εἶνε κατὰ τι γλυκύτερον τοῦ τῆς Στερεᾶς (δυστυχῶς τακτικαὶ μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις ἐλλείπουσι), τὰ σῦκα καὶ ἄλλαι ὀπῶραι, καθὼς καὶ τὰ λάχανα ιδίως ἡ ντομάτα, εἰσὶ πρωιμώτερα ἐν τῇ νήσῳ, ὅθεν καὶ ἀντικείμενον μικρᾶς ἐξαγωγῆς ἀποτελοῦσιν. Ἐν γένει ὅμως ἡ γεωργία δὲν ἐπαρκεῖ ν' ἀπα-

¹ Γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο κτῆμα τοῦ Γ. Βούλγαρη. Ἐκεῖ πλησίον εἶνε καὶ ὁ κῆπος τοῦ Χ. Τρικούπη ὁ νῦν εἰς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Μεγάλης Βρετανίας Sir Edwin Egerton ἀνήκων.

σχολῇ τοὺς κατοίκους, ἡ δ' εὐπορία αὐτῶν προέρχεται ἰδίως ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τῆς ἀλιείας δηλαδὴ καὶ τῆς σπογγαλιείας. Ἀντικείμενον ἐμπορίας εἰσὶ καὶ τὰ πεφημισμένα «αἰγινητικὰ κανάτια» ἥτοι τὰ γνωστὰ πορώδη ἀγγεῖα, τὰ κατασκευαζόμενα ἐξ ἰδίου καταλλήλου πηλοῦ, ἐξ οὗ ἀποτελεῖται τὸ λεγόμενον «Κανατοβοῦνι». — Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὅλης νήσου ἀνῆρχετο κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ 1896 ἀπογραφὴν εἰς 8221¹, ὁ δὲ τῆς πόλεως εἰς 4714 κατοίκους.

Περὶ τῆς γεωλογικῆς κατασκευῆς τῆς Αἰγίνης ἀρκοῦμαι νὰ προσθέσω ὅσα μοὶ ἀνεκοίνωσε φιλοφρόνως καὶ ἐν συντόμῳ ὁ πολὺς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν γεωλογίαν εἰδήμων Dr A. Philippson, στηριζόμενος καὶ εἰς τὰς ἑαυτοῦ ἀντιλήψεις καὶ εἰς τὸ νεώτατον περὶ Αἰγίνης καὶ Μεθάνων πόνημα τοῦ Ἀμερικανοῦ γεωλόγου Henry S. Washington. Κατὰ τὰς σημειώσεις ταύτας τὸ θέμεθλον τῆς νήσου σχηματίζεται ἐξ ἀσβεστολίθου Ῥουδιστῶν τῆς Κρητιδικῆς διαπλάσεως, ὅστις παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Παλαιοχώρας ὑψώματα καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ἐφ' ἧς εἰσὶ τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀσβεστολίθου συνίστανται καὶ τὰ πλησίον τῆς Αἰγίνης νησίδρια Μετῶπι, Μονὴ καὶ Ἀγκίστρι. Ἐπὶ τοῦ ἀσβεστολίθου τούτου ἀναπαύονται ἑτεροκλινῶς στρώματα νεογενῶν (πιθανῶς πλειοκαινικῶν) ἀσβεστολίθων, πωρολίθων, μαργῶν καὶ κροκαλοπαγῶν, ἅτινα ἔνεκα μεταπτώσεων εἰσὶ λίαν τεταραγμένα καὶ ἀνωρθωμένα. Τὰ τριτογενῆ πετρώματα ταῦτα κατέχουσι τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ βορείου τμήματος τῆς νήσου, ὅπου σχηματίζουν λόφους τὰ μάλα ὀμαλοὺς μετὰ κλιτύων εὐφόρων, μέχρις ὅτου ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς τὰ κατώτερα μέρη καλύπτονται ὑπὸ τῶν γενικῶν προσχώσεων. Τὸ μέγιστον μέρος τῆς νήσου ὁμῶς, ἰδίως τὸ κεντρικὸν καὶ τὸ πρὸς νότον, συνίσταται ἐκ τοῦ ἡφαιστειακοῦ πετρώματος τοῦ ἄλλοτε «τραχύτης» καλουμένου. Ὁ Washington διακρίνει ἐπὶ τῆς Αἰγίνης τὰ ἐξῆς πετρογραφικῶς διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων ἡφαιστειακὰ πετρώματα, ἥτοι τὸν Κεροστιλβικὸν Ἀνδεσίτην τὸν κυρίως εἰς τὰ περίξ τῆς Παλαιοχώρας εὕρισκόμενον, τὸν Κεροστιλβομιγῆ αὐγιτικὸν Ἀνδεσίτην εἰς τὰ περίξ τῆς Μονῆς καὶ καθ' ὅλον τὸ κεντρικὸν μέρος τῆς νήσου, τὸν Ὑπερσθενικὸν Ἀνδεσί-

¹ Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1879 ἀνῆρχετο μόνον εἰς 6,122 ψυχάς.

την, ἐξ οὗ σύγκειται ὅλος ὁ ὄγκος τοῦ Ὀρους καὶ τέλος ὁ Κεροστιλβικός Δακίτης, ὅστις σχηματίζει τρεῖς μικροτέρους ὄγκους κατὰ τὸ νότιον μέρος τῆς νήσου¹. Ὁ Washington ὑποθέτει καὶ ἀποπειρᾶται ν' ἀποδείξῃ ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι αἱ ἐκρήξεις ἐν Αἰγίνῃ ἐγένοντο διαδοχικῶς προβαίνουσιν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, οὕτως ὥστε πρῶτος ἐσχηματίσθη ὁ ὄγκος τοῦ Ὀρους, μετὰ ταῦτα τὰ περίξ τῆς Μονῆς καὶ τελευταῖον τὰ παρὰ τὴν Παλαιοχώραν. Βεβαίως αἱ ἀρχαιότεραι ἐκρήξεις, καὶ ἴσως πᾶσαι ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν νεογενῇ διάπλασιν, διότι τὰ τῆς τελευταίας ταύτης στρώματα καλύπτουσιν ἐν μέρει τὰ ἡφαιστειακά. Αἱ ἐκρήξεις τῆς Αἰγίνης προῆλθον ἐκ θολωτῶν ἡφαιστείων (Domförmige Massenvulkane), διότι οὔτε κρατῆρες, οὔτε ἐκκρίσεις λάβας, οὔτε ἄλλα τοιαῦτα παρατηροῦνται ἐν Αἰγίνῃ. Εἶνε δὲ πιθανὸν κατὰ τὸν Washington ὅτι τὰ τῆς Αἰγίνης ἡφαιστειακά φαινόμενα προηγέθησαν τῶν ἐκρήξεων, εἰς ἃς ὀφείλουσι τὰ Μέθανά τὴν ὑπαρξίν των.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς φυσικῆς διαμορφώσεως τῆς νήσου Αἰγίνης, ἧς δημοσιεύω κατωτέρω τὴν Χλωρίδα, ἥτοι τὸν κατάλογον τῶν ἐν αὐτῇ αὐτοφυῶν ἀγγειωδῶν φυτῶν. Προτοῦ ἐκθέσω ὁμῶς τὰ γενικὰ περὶ τῆς Χλωρίδος ταύτης συμπεράσματα, δέον ὅπως μνημονεύσω τὰς πηγὰς καὶ τὰς ἐρεῦνας, καὶ παρατηρήσεις ἄλλων τε καὶ ἐμοῦ, ἐφ' ὧν βασιζόμενος συνέταξα τὸν ἐν λόγῳ κατάλογον.

Καὶ οἱ μὲν ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλὰ περὶ Αἰγίνης πραγματευόμενοι, σχεδὸν οὐδὲν μνημονεύουσι λόγου ἄξιον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν φύσιν καὶ ἰδίως τὴν βλάστησιν τῆς νήσου, τοῦθ' ὅπερ ἀποκλειστικῶς ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἐνταῦθα.

Μόνον ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ «περὶ Ὀσμῶν» ἀποσπασματίῳ αὐτοῦ (27) λέγει :

«Ἄπαντα δὲ συντίθενται τὰ μύρα τὰ μὲν ἀπ' ἀνθῶν τὰ δὲ ἀπὸ φύλλων . . . καὶ πρὸς τούτοις τὸ κρόκινον· βέλτιστος δ' ἐν Αἰγίνῃ καὶ Κιλικίᾳ» (δηλ. ὁ Κρόκος).

Φαίνεται δ' ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ὅτι ἐξαίρει ὁ Θεόφραστος ὡς πρὸς τὴν μυρεψικὴν ἐπιτηδειότητά του τὸν αἰγινητικὸν Κρόκον.

¹ Βλ. τὸν συνοδεύοντα τὴν παροῦσαν διατριβὴν γεωγραφικὸν χάρτην τῆς νήσου.

Ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τῇ «περὶ σημείων, ὑδάτων καὶ πνευμάτων, καὶ χειμῶνων καὶ εὐδιῶν» πραγματείᾳ αὐτοῦ (I, 24) μνημονεύει τὸ ἐν Αἰγίνῃ Ὅρος ὡς μετεωρολογικὸν σημεῖον, γράφων τάδε :

«Καὶ ἐὰν ἐν Αἰγίνῃ ἐπὶ τοῦ Διὸς τοῦ Ἑλλανίου νεφέλη καθίζηται ὡς τὰ πολλὰ ὕδωρ γίνεται ¹.

Ὁ Ζεὺς ἦτο, ὡς γνωστόν, ὁ θεὸς ὁ πέμπων τὸν ὄμβρον ἐκ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ κατοικίας. Ὡς ἐκ τούτου στενὴν σχέσιν μετὰ τοῦ ἄνω ῥηθέντος χωρίου τοῦ Θεοφράστου ἔχει τὸ ἐξῆς τοῦ Παυσανίου (Κορινθ. 29, 6), ἐν ᾧ γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ Αἰακείου φυομένων ἐλαιῶν.

«Πλησίον δὲ τοῦ λιμένος, ἐν ᾧ μάλιστα ὀρμίζονται, ναὸς ἐστὶν Ἀφροδίτης, ἐν ἐπιφανεστάτῳ δὲ τῆς πόλεως τὸ Αἰάκειον καλούμενον, περίβολος τετράγωνος λευκοῦ λίθου. ἐπειργασμένοι δὲ εἰσι κατὰ τὴν ἔσοδον οἱ παρὰ Αἰακὸν ποτε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων σταλέντες. αἰτίαν δὲ τὴν αὐτὴν Αἰγινήταις καὶ οἱ λοιποὶ λέγουσιν. αἰχμὸς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ χρόνον ἐπίεζε, καὶ οὔτε τὴν ἐκτὸς Ἰσθμοῦ χώραν οὔτε Πελοποννησίοις ὕεν ὁ Θεός, ἐς ὃ ἐς Δελφοὺς ἀπέστειλαν ἐρησομένους τὸ αἷτιον ὃ τι εἴη αἰτήσοντας ἅμα λύσιν τοῦ κακοῦ. τούτοις ἡ Πυθία εἶπε Δία ἰλάσκεσθαι, χρῆναι δέ, εἴπερ ὑπακούσῃ σφίσιν, Αἰακὸν τὸν ἱκετεύσαντα εἶναι. οὕτως Αἰακοῦ δεησομένους ἀποστέλλουσιν ἅφ' ἐκάστης πόλεως καὶ ὁ μὲν τῷ Πανελληνίῳ Διὶ θύσας καὶ εὐξάμενος τὴν Ἑλλάδα γῆν ἐποίησεν ὕεσθαι· τῶν δὲ ἐλθόντων ὡς αὐτὸν εἰκόνας ταύτας ἐποιήσαντο οἱ Αἰγινήται. τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς ἐλαῖαι πεφύκασιν ἐκ παλαιοῦ, καὶ ὁ βωμὸς ἐστὶν οὐ πολὺ ἀνέχων ἐκ τῆς γῆς. ὡς δὲ καὶ μνηῆμα οὗτος ὁ βωμὸς εἴη Αἰακοῦ λεγόμενόν ἐστιν ἐν ἀπορρήτῳ.»

Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων φυσιοδιφῶν ὁ Pitton de Tournefort ὁ ἐπισκεψάμενος καὶ ἐξετάσας ἀπὸ Αὐγούστου 1700 μέχρις Ἰανουαρίου 1701 λεπτομερῶς καὶ καθ' ἐκάστας τὰς τοῦ Αἰγαίου Πελάγους νήσους δὲν ἐπεσκέφθη τὴν Αἰγίαν, οὔτε δ' ἀργότερα (1786 - 87 καὶ

¹ Δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐξακριβώσω, ἐὰν καὶ τὴν σήμερον οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγίνης ἢ τῶν πλησιοχώρων ἐτήρησαν ὡς ἐκ παραδόσεως τὸ αὐτὸ σημεῖον. Ἐν τῇ Ἀττικῇ ὁ Ὑμηττός, ὅταν καλύπτεται ὑπὸ νέφους, θεωρεῖται τοῦτο ὡς ἀσφαλὲς τὸν ὑετὸν προμηνῦον σημεῖον.

1794 - 95) ο διάσημος συγγραφέας της 'Ελληνικῆς Χλωρίδος (Flora Graeca) Sibthorp, καίπερ διατρίβων ικανόν χρόνον ἐν 'Αθήναις πρὸς ἐξέτασιν τῶν φυτῶν τῆς 'Αττικῆς. 'Αλλ' οὔτε ὁ Dumont d'Urville, ὁ σταθμεύων κατὰ τὸ 1819 καὶ 1820 μετὰ πλοίου τοῦ γαλλικοῦ στόλου εἰς διαφόρους λιμένας τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ συλλέγων φυτὰ ἐπὶ τῶν νήσων καὶ παραλίων, δὲν ἐπισκέφθη τὴν Αἴγιναν.

'Εκ δὲ τῶν μελῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπιστημονικῆς εἰς Πελοπόννησον ἀποστολῆς μόνον ὁ διευθύνων αὐτὴν Bory de Saint - Vincent μετὰ τοῦ γεωλόγου Puillon Boblaye ἐπισκέφθησαν τὴν Αἴγιναν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1829 ¹, ἐξετάσαντες αὐτὴν μᾶλλον γεωλογικῶς. 'Εν τῇ Χλωρίδι τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Κυκλάδων μόλις δὲς μνημονεύεται ἡ Αἴγινα.

Τὸ ἔαρ τοῦ 1835 ἐξητάσθη κατὰ πρῶτον ἡ Αἴγινα ἀκριβέστερον ὑπὸ ἐπιστήμονος βοτανικοῦ, τοῦ *E. R. Friedrichsthal*, ὅστις ἐν παραρτήματι τῆς περιγραφῆς τοῦ ἐν 'Ελλάδι ταξιδίου αὐτοῦ ἐδημοσίευσεν κατάλογον τῶν κατ' αὐτὸ συλλεχθέντων φυτῶν. 'Εν Αἰγίνῃ, ὅπου ἐβοτανολόγησεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας (26 — 28 Μαρτίου), συνέλεξε κατὰ τὸν ἄνω κατάλογον 133 εἶδη φανερογάμων φυτῶν.

Τὸ αὐτὸ ἔτος κατὰ τὸν Μάϊον ἐποίησεν ὁ ἀείμνηστος φίλος μου *Ἰωσήφ Sartori*, φαρμακοποιὸς τοῦ Βασιλέως 'Οθωνος, τὴν πρώτην εἰς Αἴγιναν βοτανικὴν ἐκδρομὴν του. 'Αλλας δὲ τοιαύτας ἐπεχείρησε τὸν 'Οκτώβριον τοῦ 1852 καὶ τὸν 'Ιούλιον τοῦ 1856.

Ὁ δὲ *W. von Spruner*, φαρμακοποιὸς τοῦ 'Ελληνικοῦ στρατοῦ, ἐξέδραμεν εἰς Αἴγιναν μίαν ἢ δύο φορές, δὲν γνωρίζω ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ἀπὸ 1840 μέχρι 1843 ἐν 'Ελλάδι διαμονὴν αὐτοῦ, συλλέγων ἰδίως τὰ 'Ορχειώδη τῆς Αἰγίνης. Τὰ ὑπὸ Σαρτῶρι καὶ Σπροῦνερ συλλεχθέντα δείγματα εὐρίσκονται ἐν ταῖς βοτανικαῖς συλλογαῖς τοῦ Boissier καὶ τῆς ἐμῆς.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1857 ἐξέδραμεν ὁ *Giacomo Guicciardi - Barazetti* εἰς Αἴγιναν καὶ ἐπανεῦρε τότε εἰς ἄνθος τὸν Κρόκον, περὶ οὗ γράφει ὁ Θεόφραστος.

¹ Βλ. *Expédition scientifique de Morée* Tom. I. Relation par Bory de Saint - Vincent p. 469.

Καὶ ὁ πρῶην καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς Θ. Ὀρφανίδης ἐπεσκέφθη τὴν Αἶγιναν κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1858 καὶ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1858. Ὅσα συνέλεξεν εἰς τὰς ἐκδρομὰς ταύτας, φυλάττονται ἐν τῇ βοτανικῇ συλλογῇ αὐτοῦ, τῇ ἀπαρτιζούσῃ μέρος τοῦ φυτολογικοῦ Μουσείου τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐγὼ δ' ἐπεσκέφθην τὴν νῆσον ἐξάκις· καὶ κατὰ πρῶτον μὲν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1848 ἐπὶ δύο ἡμέρας, εἶτα δὲ κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1855 ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, δύο φορές δὲ κατὰ Μάϊον καὶ Ἰούνιον τοῦ 1860 καὶ 1865, καὶ πάλιν τὸν Μάϊον τοῦ 1870 ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ τέλος τῷ 1881 ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἤτοι ἀπὸ 18ης μέχρι 25ης Ἀπριλίου μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ μου φίλου Τιμολέοντος Χόλτσμαν, τοῦ ζηλωτοῦ ἐραστοῦ τῆς φύσεως καὶ συνεταίρου μου εἰς τοσαῦτα ταξείδια καὶ ἐκδρομὰς. Κατὰ τὰς ἐκδρομὰς ταύτας ἐπεσκέφθημεν πάντα τὰ μέρη τῆς νήσου, ἐξετάζοντες λεπτομερῶς τὴν βλάστησιν αὐτῆς. Τῷ 1881 ἐπεσκέφθημεν ἐπίσης τὰ παρακείμενα νησίδρια Μετῶπι καὶ Ἀγκίστριον.

Προσετέθησαν οὕτω διὰ τῶν ἐκδρομῶν μου τούτων περὶ τὰ 380 εἶδη εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἤδη ὑπ' ἄλλων εὑρεθέντων καὶ γνωστῶν ἐξ Αἰγίνης φυτῶν.

Τέλος οἱ φίλοι μου κ. κ. Μάρκος Μίνδλερ καὶ Βασίλειος Τούντας κατὰ παράκλησίν μου ἐξέδραμον τὸν Νοέμβριον 1897 εἰς Αἶγιναν, καὶ ὁ μὲν πρῶτος πρὸς λύσιν γεωλογικοῦ ζητήματος, ὁ δὲ κ. Τούντας δὲς ὅπως συμπληρωθῶσι κενὰ τινα ἐν τῇ Χλωρίδι· ἐκφράζω δ' ἀμφοτέροις τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰς συμβολὰς ταύτας, δι' ὧν σπουδαίως μοι συνέδραμον εἰς τὸ ἔργον μου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπανειλημμένων καὶ πολλαπλῶν παρατηρήσεών μου καὶ βοηθείᾳ τῶν διαφόρων ἄλλων συμβολῶν, ὡς ἀνωτέρω ἐξέθηκα, ἐδυνήθην νὰ συντάξω κατάλογον τῶν αὐτοφυῶν ἀγγειωδῶν φυτῶν τῆς Αἰγίνης, ὃν θεωρῶ ὡς σχεδὸν πλήρη, ἐλαχίστου ὄντος βεβαίως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαφυγόντων τὴν προσοχὴν κατὰ τοσαύτας ἐρεῦνας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φυτῶν τῶν καταλεγόμενων ἀνέρχεται εἰς 576 εἶδη αὐτοφυῆ, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἐκ 1557 εἰδῶν συνισταμένην Χλωρίδα τῆς Ἀττικῆς τὴν ἀναλο-

γίαν 37,12: 100. Όπως ἐκ τῶν προτέρων δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ἡ Χλωρίς τῆς Αἰγίνης ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς νήσου ἀποτελεῖ μεσάζοντα κρίκον μεταξὺ τῶν Χλωρίδων τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἰδίως δὲ τῆς Ἀττικῆς, τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Κυκλάδων. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ μέγιστον ὑπερθαλάσσιον ὕψος τῶν αἰγινητικῶν ὄρεων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 531 μ., ἐλλείπουσιν ὡς εἰκὸς ἐκ τῆς Χλωρίδος αὐτῆς τὰ φυτὰ τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν ὄρεινὴν ἢ ὑλώδη ζώνην, ἣτις ἐκτείνεται ἐν τῇ Στερεᾷ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ἀπὸ 700 μέχρι 1400 μ. τοῦλάχιστον ὑπερθαλάσσιον ὕψος. Ἀντιπροσωπεύεται δ' ἐν Αἰγίνῃ μόνον ἡ παράλιος καὶ πεδινὴ ζώνη μετὰ τῶν ὑποδιαίρέσεων αὐτῆς, ἥτοι τὸ ἰδίως παραθαλάσσιον μέρος, καὶ τὸ τῶν ξηροβούνων, ὅπου πρωτεύει ἡ διάπλασις τῶν φρυγάνων¹.

Ἐνδιαφέρει δὲ τὰς φυτογεωγραφικὰς μελέτας ὁποῖά τινα εἶδη φυτῶν ἡ Αἰγινητικὴ Χλωρίς ἔχει κοινὰ μετὰ πασῶν τῶν εἰρημένων τριῶν Χλωρίδων καὶ ὁποῖά τινα μετὰ τῆς μιᾶς ἢ μετὰ δύο ἐξ αὐτῶν, ἢ ἀντιθέτως ὁποῖά τινα εἰσι τὰ ἐλλείποντα ἐν τῇ Αἰγινητικῇ Χλωρίδι. Ἐν τῷ καταλόγῳ ὁσάκις εἰδὸς τι τῆς Αἰγινητικῆς Χλωρίδος φύεται σύναμα ἐν τε τῇ Ἀττικῇ, τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἐν τισὶ νήσοις τῶν Κυκλάδων οὐδὲν διακριτικὸν σημεῖον προσέθηκα εἰς αὐτό· ὁσάκις ὁμως εἰδὸς τι ἀνήκει μόνον εἰς μίαν ἢ δύο τῶν ἐν συγκρίσει Χλωρίδων, ἐσημείωσα τοῦτο διὰ τοῦ Ἀττ. Πελ., Ἀττ. Κυκλ. ἢ Πελ. Κυκλ. ἢ διὰ τοῦ Ἀττ., ἢ Πελ., ἢ Κυκλ. μόνον. Ἐξελέγχοντες οὕτω τὸν ἡμέτερον κατάλογον ἐξάγομεν τὰ ἐξῆς συμπεράσματα· ὅτι δηλαδὴ ἐκ τῶν 576 εἰδῶν τῆς αἰγινητικῆς Χλωρίδος

472 εἰσὶ κοινὰ εἰς αὐτὴν καὶ τὰς ἄλλας τρεῖς Χλωρίδας.

24 εἶδη φύονται σύναμα ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ.

22 εἶδη ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ταῖς νήσοις τῶν Κυκλάδων.

20 εἶδη μόνον ἐν τῇ Αἰγίνῃ καὶ τῇ Ἀττικῇ.

12 εἶδη ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ.

¹ Βλ. Heldreich, l'Attique au point de vue des caractères de sa végétation dans le Compte rendu du Congrès international de botanique et d'Hortic. tenu à Paris en 1878 καὶ ἐν τῷ Ἐγκυκλοπαιδικῷ Λεξικῷ τῷ ἐκδοθέντι ὑπὸ Μπάρτ καὶ Χίρστ τὸ ὑπὸ Χελδράϊχ ἄρθρον Χλωρίς τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Γ' σελ. 784.

6 σύναμα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ταῖς νήσοις τῶν Κυκλάδων¹.

8 τέλος φύονται μόνον ἐν Αἰγίνῃ καὶ ταῖς νήσοις τῶν Κυκλάδων².

Ἐν γένει βλέπει τις ὅτι περισσοτέρας σχέσεις ἔχει ἡ Χλωρίς τῆς Αἰγίνης μετ' ἐκείνης τῆς Ἀττικῆς καὶ κατὰ δεύτερον λόγον μετ' ἐκείνης τῆς Πελοποννήσου, ὀλιγωτέρας δὲ μετ' ἐκείνης τῶν Κυκλάδων.

Φυτὰ δὲ τῆς Αἰγινητικῆς Χλωρίδος, τὰ ὅποια μέχρι τοῦδε δὲν παρατηρήθησαν εἰς τὰς Χλωρίδας τῆς Ἀττικῆς, τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Κυκλάδων, ἀλλὰ μόνον ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς εἰς τὰ ἐξῆς: *Conringia Orientalis* (φυτὸν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Θράκης καὶ λοιπῆς Ν. Εὐρώπης), *Lythrum tribracteatum* (φυτὸν τῆς Ν. Εὐρώπης, εὐρεθὲν καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ) *Orobanche hyalina* (εὐρεθὲν μόνον ἐν Κεφαλληνίᾳ) *Statice Thouini* (φυτὸν τῆς Β. Ἀφρικῆς καὶ Συρίας) *Ornithogalum Pyrenaicum* (φυτὸν τῆς μέσης Εὐρώπης εὐρεθὲν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Κρήτῃ) *Bellevalia trifoliata* (φυτὸν τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Βυζαντίου, τῆς Κρήτης κτλ.) καὶ *Avena fatua* (ἐν Ἑλλάδι κατὰ *Sibthorp* καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ). Τινῶν δὲ ἐξ αὐτῶν θεωρῶ τὴν ἐν Αἰγίνῃ ὑπαρξιν ὡς ἀμφίβολον (βλ. κατάλογον).

Φυτὰ ἐνδημικά, δηλαδὴ ἀνήκοντα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν αἰγινητικὴν Χλωρίδα, τοῦλάχιστον ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν μέχρι τοῦδε, εἰσὶν ὀλίγιστα, ἤτοι τὰ ἐξῆς: *Cyclaminos Mindleri*, *Scilla Holzmanna*, *Leopoldia graminifolia* καὶ *Colchicum Tuntasium*, ἅτινα περιέγραψα ὡς νέα εἶδη. Ποικιλίας δὲ καὶ παραλλαγᾶς νέας καὶ ὡς ἐνδημικὰς τῆς Αἰγίνης θεωρητέας περιέγραψα τὰς ἐξῆς *Rubus ulmifolius forma Aeginensis*. *Salvia Horminum varietas comosula* καὶ *Phalaris minor var. comosula*.

Χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν Χλωρίδα τῆς Αἰγίνης εἶνε ἡ ἔλλειψις φυτῶν τινῶν, ἰδίως θάμνων καὶ φρυγάνων κοινοτάτων ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἐν ταῖς νήσοις τῶν Κυκλά-

¹ Ταῦτά εἰσι *Dianthus tripunctatus*. *Phagnolon saxatile*, *Carthamus leucocaulos*, *Sideritis lanata*, *Iris Germanica* καὶ *Allium trifoliatum*.

² Ταῦτά εἰσι *Delphinium Hirschfeldianum*, *Velezia quadridentata*, *Ruta bracteosa*, *Trigonella corniculata*, *Paronychia echinata*, *Anthemis Cretica*, *Rosmarinus officinalis* καὶ *Orchis sanctus*.

δων. Ὡς τοιαῦτα σημειώνομεν τὰ ἐξῆς. *Clematis Flammula*, *Rhamnus Graecus*, *Pistacia Terebinthus*, *Spartium junceum*, *Medicago arborea*, *Coronilla emeroides*, *Rosa sempervirens*, *Myrtus communis*, *Sambucus nigra*, *Arbutus Unedo*, *Arbutus Andrachne*, *Phillyrea media*, *Marsdenia erecta*, *Nerium Oleander* (Πικροδάφνη), *Satureia Thymbra*, *Atriplex Halimus*, *Thymelaea Tartonraia*, *Thym. hirsuta*, *Osyris alba*, *Platanus Orientalis*, *Salix alba* καὶ *Juniperus Oxycedrus*.

Ἐκ δὲ τῶν οἰκογενειῶν δὲν ἀντιπροσωπεύονται ἐν τῇ Χλωρίδι τῆς Αἰγίνης αἱ τῶν Ἰωδῶν, τῶν Ὁξαλιδωδῶν, τῶν Ῥαμνωδῶν, τῶν Ῥηξιπετρωδῶν, τῶν Ἀσκληπιαδωδῶν, τῶν Ἀποκυνωδῶν, τῶν Θυμελαιωδῶν, τῶν Ἰτεωδῶν, τῶν Τυφωδῶν, τῶν Ἀλισμωδῶν καὶ τῶν Γνητωδῶν.

Τέλος ὡς ἀφορᾷ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἡφαιστειακοῦ ἐδάφους ἐπὶ τῆς βλαστήσεως, παρατήρησα ὅτι ὀλίγιστα εἶδη φυτῶν φύονται ἀποκλειστικῶς μόνον ἐπὶ ἡφαιστειακῶν πετρωμάτων, τὰ πλεῖστα δὲ ἀδιακρίτως ἐπὶ τε τῶν ἡφαιστειακῶν ἀνδεσίτων καὶ ἐπὶ τῶν ἀσβεστολίθων τῆς κρητιδικῆς καὶ ἐπὶ τῶν πετρωμάτων τῆς τριτογενοῦς διαπλάσεως. Ὡς φύομενα ἀποκλειστικῶς ἐπὶ ἡφαιστειακοῦ ἐδάφους γνωρίζω μόνον τὰ ἐξῆς πέντε εἶδη, ἥτοι *Phagnolon saxatile* (ὅπερ καὶ ἐν Μεθάνοις καὶ ἐν Πόρῳ ἐπὶ τοῦ ἀνδεσιτικοῦ πετρώματος φύεται), *Cyclaminos Mindleri*, *Leopoldia graminifolia*, *Scilla Holzmannia* καὶ *Colchicum Tuntasium* καὶ ταῦτα μόνον κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε σχετικὰς παρατηρήσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Expédition scientifique de Morée. Section des Sciences physiques. Tome II. Relation par Bory de Saint-Vincent, Paris 1836 καὶ III 2° Partie. Botanique, Paris 1832. avec Atlas.

Nouvelle Flore du Peloponnèse et des Cyclades, entièrement revue, corrigée et augmentée par M. Chaubard

pour les Phanerogames et *Bory de Saint-Vincent* pour les Cryptogames etc. Paris 1838 avec 41 Tables. Fol.

Friedrichsthal, E. R., Reise in den südlichen Theilen von Neu-Griechenland. Mit einem botanischen Anhang. Leipzig. 1838. 8°.

Boissier, Edmond, Flora Orientalis sive Enumeratio plantarum in Oriente a Graecia et Aegypto ad Indiae fines hucusque observatarum. Vol. I-V. Genevae et Basileae 1867-1881, et Supplementum editore Buser. 1888. 8°.

Ὡς ἀφορᾷ τὴν γεωλογίαν καὶ πετρογραφίαν.

Reiss, W., und A. *Stübel*, Ausflug nach den vulkanischen Gebirgen von Aegina und Methana im Jahre 1866, nebst mineralogischen Beiträgen von K. v. Fritsch. Mit einer Karte. Heidelberg 1867. 8°.

Washington, Henry S., A petrographical Sketch of Aegina und Methana. Reprinted from the Journal of Geology. vol. II-III. Chicago 1895. 8°.

Philippson, Dr Alfred, Geologisch-Geographische Reiseskizzen aus dem Orient (Sitzungsberichte der Niederrheinischen Gesellschaft für Natur- u. Heilkunde zu Bonn 1896 Bonn 1897. (Εἰς σελ. 28 - 29 περὶ Αἰγίνης).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ ΑΥΤΟΦΥΩΝ ΑΓΓΕΙΩΔΩΝ ΦΥΤΩΝ

Α'. ΣΠΕΡΜΑΤΟΦΥΤΑ (ΦΑΝΕΡΟΓΑΜΑ)

Α'. ΑΓΓΕΙΟΣΠΕΡΜΑ

I. Δικοτυλήδονα. — 1. 'Επιθαλάμια.

1. Βατραχιώδη. *Ranunculaceæ*.

1. *Clematis cirrosa* L. **Κληματὶς** ἡ **ἐλικοφόρος**. 'Εν πετρώδεσι. Μεσαγρός. "Όρος.

2. *Anemone fulgens* J. Gay. **'Ανεμώνη** ἡ **περιλαμπής**. Εἰς τὰ περίξ τοῦ ναοῦ τῆς 'Αθηνᾶς.

3. *A. coronaria* L. **Α.** ἡ **στεφανωτική** (Θεοφράστου). 'Εν γεωλόφοις (Τούντας).

4. *Adonis microcarpa* DC. **'Αδωνὶς** ἡ **μικρόκαρπος**. 'Εν ἀρούραις καὶ γεωλόφοις ἀφθόνως πλησίον τῆς πόλεως καὶ πρὸς τὸ Β. μέρος τῆς νήσου. Ποικίλλει μετὰ πετάλων κιτρίνων καὶ ἐρυθρῶν.

5. *Ranunculus flabellatus* Desf. **Βατράχιον** τὸ **ρίπιδωτόν**. 'Εν γεωλόφοις καὶ παρὰ ταῖς ὁδοῖς.

6. *R. arvensis* L. **Β.** τὸ **ἀρουραῖον**. 'Εν ἀρούραις. Μεσαγρός. ('Αττ. Πέλ.).

7. *R. muricatus* L. **Β.** τὸ **ἀπαλόκεντρον**. 'Εν παρύγροις. Β. πεδιάς, Κοντό, Περιβόλια.

8. *R. Chius* DC. **Β.** τὸ **Χῖον**. 'Εν συσκίοις τόποις. Κοντό. ('Αττ.).

9. *Nigella Damascena* L. **Μελάνθιον** τὸ **δαμασκηνόν**. 'Εν ἀρούραις. Μονὴ τῆς Παναγίας.

10. *Delphinium Hirschfeldianum* Heldr. et Holzm. **Δελφίνιον** τὸ **Χιρσφελδιανόν**. Κατὰ πρῶτον εὑρέθη ἐν ἐργασίμοις τόποις τῆς Αἰγίνης μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς μονῆς τὸν 'Απρίλιον

τοῦ 1881 ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ φίλου Τιμ. Χόλτσμαν· τῷ δὲ 1891 καὶ ἐν Κύθνῳ ὑπὸ τοῦ κ. Τούντα.

11. **D. Ajacis** L. *Δ.* τὸ τοῦ *Αἶαντος*. Ἐν ἀρούραις εἰς τὰς κλιτύας τοῦ ὄρους. (Πελ.).

2. Μηκωνώδη. *Papaveraceæ*.

12. **Papaver Rhoeas** L. **Μήκων** ἢ *Ῥοιὰς* (Διοσκορίδου). Ἐν ἐργασίμοις τόποις.

13. **P. hybridum** L. *Μ.* ἢ *νόθος*. Ἐν ἐργασίμοις.

14. **Glaucium leiocarpum** Boiss. **Γλαύκιον** τὸ λειόκαρπον. Ἐν παραθαλασσίῳ Αἰγίνης καὶ Ἀγκιστρίου.

15. **C. corniculatum** (L.) Curt. *Γ.* τὸ κερατιοφόρον. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

16. **Roemeria hybrida** (L.) DC. **Ῥοιμερεία** ἢ *νόθος*. Ἐν ἀρούραις. Περιβόλια.

3. Καπνιώδη. *Fumariaceæ*.

17. **Hypocymum acquilobum** Viv. **Ὑπήκοον** τὸ ἰσόλοβον. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

18. **H. procumbens** L. var. *glaucescens* Guss. (pro specie). **Ὑ.** τὸ κατακλινές, ποικιλία τὸ γλαυκίζον. Ἐν παραθαλασσίῳ. (Ἀττ.).

19. **Fumaria megalocarpa** Boiss. et Sprun. **Καπνία** ἢ *μεγαλόκαρπος*. Ἐν πετρώδεσι πλησίον τῆς πόλεως. Κοινῶς «Καπνιά τῆς γῆς».

20. **F. officinalis** L. *Κ.* ἢ *φαρμακευτική*. Ἐν ἐργασίμοις.

21. **F. densiflora** DC. *Κ.* ἢ *πυκνανθής*. Ἐν ἀρούραις πλησίον τῆς μονῆς. (Ἀττ. Κυκλ.).

22. **F. Anatolica** Boiss. *Κ.* ἢ *ἀνατολική*. Περὶ φραγμοὺς σπάγιον. Περιβόλια.

23. **F. Thureti** Boiss. var. *congesta* Heldr. *Κ.* ἢ τοῦ *Θυρέτου*, ποικ. ἢ *σύμπυκνος*. Μεταξὺ θάμνων. Νὰς τῆς Ἀθηνᾶς. (Ἀττ.).

24. **F. parviflora** Lamk. *Κ.* ἢ *μικρανθής*. Ἐν ἀρούραις. Περιβόλια.

4. Σταυρανθῆ. *Cruciferae*.

25. **Cakile** *maritima* Scop. **Κακίλη** ἡ παραθαλασσία. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίαις. var. *Aegyptiaca* (L. sub *Isatide* pro specie) Gärtn. Ποικιλ. ἡ αἰγυπτιακή, ἔχουσα τὰ φύλλα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκέραια. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ τὸν Friedr. (ἐν Λακωνίᾳ).

26. **Raphanus** *Raphanistrum* L. **Ῥαφανὶς** ἡ ἀγρία (Διοσκορίδου). Ἐν ἀρούραις κοινή.

27. **Rapistrum** *Orientale* DC. **Ῥάπιστρον** τὸ ἀνατολικόν. Ἐν ἀρούραις (κατὰ τὸν Sartori).

28. **R.** *Linnaeanum* Boiss. et Reut. **P.** τὸ Λινναίειον. Ἐν ἀρούραις. (Ἀττ.).

29. **Didesmus** *Aegyptius* (L. sub *Myagro*) DC. **Δίδεσμος** ὁ αἰγύπιος (*Bunias virgata* Sibth. Fl. Gr. tab. 613). Μετὰ τῆς ποικιλίας τῆς λεπτοφύλλου (*Bunias tenuifolia* Sibth. t. 614). Τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τούτου εἰσὶ τοσοῦτο πολύμορφα, ὥστε ἀπὸ ἀκεραίων (ἐν τῷ τύπῳ) μεταβαίνουνσι βαθμηδὸν εἰς τὰ βαθέως πτεροσχιδῆ τῆς ποικιλίας λεπτοφύλλου. Φύονται ἀμφοτέραι αἱ ποικιλίαι ἀναμιξ ἑν τοῖς ἀγροῖς μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (Μεσαγρός, Πηγαδάκια κτλ.) ἰδίως μεταξὺ τοῦ ἐκεῖ καλλιεργουμένου βάμβακος. Φύεται δὲ καὶ ἐν τῷ νησυδρίῳ Μετῳπι. Κοινῶς «Καρδαμίδα» (Ἀττ. Κυκλ.).

30. **Erucaria** *Aleppica* Gärtn. **Ἐρουκαρία** ἡ χαλεπεία. Παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἐν ἐργασίμοις τόποις κοινή. Κοιν. «Καρδαμίδα» ὡς τὸ προηγούμενον εἶδος· λαχανεύονται δ' ἀμφοτέρω.

31. **Matthiola** *sinuata* (L.) R. Br. **Ματθαιολία** ἡ κολπωτή. Μνημονεύεται ἐξ Αἰγίνης ὑπὸ τοῦ Friedr.

32. **M.** *tristis* (L.) R. Br. **M.** ἡ πελιδνή. Πλησίον τοῦ Ναοῦ (κατὰ τὸν Friedr.) (Ἀττ. Πελ.).

33. **M.** *bicornis* (Sibth.) DC. **M.** ἡ δίκερως. Ἐν ἀρούραις· πλησίον τῆς πόλεως, εἰς Περιβόλια κτλ. (Ἀττ.).

34. **M.** *tricuspidata* (L.) R. Br. **M.** ἡ τριγλώχης. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετῳπι.

35. **Arabis** *verna* (L.) R. Br. **Ἀραβὶς** ἡ ἐαρινή. Ἐν γεωλόφοις· Κοντὸ καὶ παρὰ τὸν Ναόν.

36. **Nasturtium fontanum** (Lamk. sub Cardamine).
Ναστούρτιον τὸ κριναῖον. Ἐν ἐφύδροις· Πηγαδάκια κτλ.

37. **Cardamine hirsuta** L. **Καρδαμίνη** ἡ δασύθριξ.
Ἐν ἐργασίμοις παρύγροις· Περιβόλια.

38. **Malcolmia flexuosa** Sibth. Fl. Gr. tab. 634. **Μαλ-
κόλμεια** ἡ πολυκαμπής. Ἄφθονος ἐν παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ
Ἀγκιστρίου.

39. **M. Graeca** Boiss. et Sprun. **M.** ἡ ἐλληνική. Ἐν παρα-
θαλασσίαις πρὸς τὸ βόρ. μέρος (Ἀττ. Πελ.) — Var. *integrifolia*
Boiss. Ποικ. ἡ ἀκεραιόφυλλος, ἧς πάντα τὰ φύλλα ἀκέραια ἢ μό-
λις ὀδοντωτά. Ἐν ὄρεινοῖς· Μονή. (Ἀττ. Ἀργ.).

40. **M. Hydraea** Heldr. et Halácsy. **M.** ἡ Ὑδραία. Εἶδος
ἀνακαλυφθὲν ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ὑδρα, ὅπου φύεται ἐπὶ τῷ ὑψηλο-
τέρῳ ὄρει «Ἐρως», εὑρεθὲν δὲ καὶ ἐν Αἰγίνῃ πλησίον τῆς Μονῆς τῆς
Παναγίας, τὸν Ἀπρίλιον 1881, ὑπὸ Χόλτσμαν καὶ ἐμοῦ. Διακρίνεται
εὐκόλως ἀπὸ τοῦ προηγουμένου εἶδους, ὡς ἔχον ἄνθη κατὰ τὸ ἥμισυ
μικρότερα, πέταλα ῥοδόχροα μετὰ ὄνυχος κιτρίνου καὶ κέρατα λε-
πτότερα λίαν σκολιὰ καὶ διεστῶτα. (Ἀργ.).

41. **M. confusa** Boiss. **M.** ἡ ἀμφισβήτητος. Εὑρέθη ἐν Αἰγίνῃ
ὑπὸ τοῦ Spruner (Ἀττ.).

42. **Conringia Orientalis** (L.) DC. **Κογκρίγγεια** ἡ ἀνα-
τολική. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Friedr. ὡς φυτὸν τῆς Αἰγίνης.
(Ἐπειδὴ δὲν εὑρέθη ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, θεωρῶ ἀμφίβολον τὴν
σημείωσιν τοῦ Friedr.).

43. **Sisymbrium Orientale** L. **Σισύμβριον** τὸ ἀνατο-
λικόν. Ἐν ἀρούραις καὶ γεωλόφοις κοινότατον ὅπως καὶ τὰ τρία
ἐπόμενα ὁμογενῆ εἶδη.

44. **S. Irío** L. **Σ.** ὁ Ἰρίων. Κοινόν.

45. **S. officinale** (L.) Scop. **Σ.** τὸ φαρμακευτικόν. Ἐν ἐρ-
γασίμοις τόποις.

46. **S. polyceratium** (L.) **Σ.** τὸ πολυκέρατον. Περὶ ἐρείπια
καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. Πλησίον τῆς πόλεως ἄφθονος.

47. **Stenophragma Thalianum** (L. sub Arabide) Ce-
lak. **Στενόφραγμα** τὸ θαλιανόν. Περὶ τὴν Μονήν.

48. **Sinapis arvensis** L. **Σίναπι** τὸ ἀρουραῖον. Ἐν ἐργασίμοις· Περιβόλια κτλ.

49. **Hirschfeldia incana** (L. sub Sinapide) **Χιροσφέλδεια** ἡ **πολιά**. Ἐν γεωλόφοις. Οἱ νέοι βλαστοὶ ἐδώδιμοι. Κοινῶς Βροῦβες.

50. **Eruca longirostris** Uechtritz. **Ἐροῦκα** ἡ **μακρόρρυγχος**. Εὐζωμον τῶν ἀρχαίων. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ αὐτοφυῆς ἄγριος τύπος τοῦ συχνὰ κηπευομένου εἴδους, ἦτοι τῆς **Ἐ. τῆς σπαρτῆς** (*E. sativa* Lamk.), ἥς τὰ ἄνθη μικρότερα καὶ ὠχρότερα, καὶ τὰ κέρατα λήγοντα εἰς ῥύγχος βραχύτερον. Ἐν ἀρούραις καὶ ἐργασίμοις.

51. **Alyssum campestre** L. **Ἄλυσσον** τὸ **πεδινόν**. Ἐν ἀνίχμοις. Παλαιοχώρα, κτλ.

52. **Clypeola Jonthlaspi** L. **Ἄσπιδίσκη** τὸ **Ἴον θλάσπι**. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.

53. **Camelina silvestris** Wallr. **Χαμαίλινον** τὸ **ἄγριον**. Ἐν ἐργασίμοις πλησίον τῆς πόλεως. (Ἄττ.).

54. **Carrichtera annua** (L. sub Vella) Asch. **Καροριχτερία** ἡ **ἐπέτειος**. Ἐν παραθαλασσίαις πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως. (Ἄττ.).

55. **Biscutella Columnae** Ten. **Διδυμόκυβον** τὸ τοῦ **Κολουμνίου** (παραλλαγή μετὰ κερατίων βλεφαροτρίχων). Ἐν γεωλόφοις· Παλαιοχώρα.

56. **Hutchinsia procumbens** L. Desv. **Οὔτχινσία** ἡ **κατακλινής**. Εὐρέθη ὑπὸ Spruner.

57. **Capsella Bursa pastoris** (L.) Mönch. **Καψάκιον** ἡ **πήρα ποιμένος**. Ἐν ἐργασίμοις καὶ παρὰ ταῖς ὁδοῖς κοινόν.

58. **Bunias Erucago** L. forma *macroptera* Reichb. (pro specie). **Βουνιάς** ἡ **ἐρουκοειδής**, παραλλαγή ἡ **μακρόπτερος**. Ἐν ἀρούραις. Κοντό, Πέρδικα, κτλ.

59. **Neslia paniculata** (L.) Desv. **Νεσλία** ἡ **φοβήεσσα**. Ἐν ἀρούραις· Περιβόλια. (Ἄττ.).

5. Καππαριδώδη. *Capparidaceæ*.

60. **Capparis rupestris** Sibth. Fl. Gr. tab. 457. **Κάπ-**

παρίς ἢ **κρημνόφιλος**. Ἐν κρημνώδεσι παραθαλασίοις. Εἰς ἀκρωτήριον Πέρδικα (Friedr.), ἐν Ῥεύματι κάτωθεν τῆς Μονῆς (Τούντας).

6. Σησαμοειδώδη. *Resedaceæ*.

61. **Reseda alba** L. **Σησαμοειδὲς** τὸ λευκὸν (Σ. τὸ μέγα τοῦ Διοσκορίδου). Τοῦ κοινοῦ φυτοῦ τούτου διακρίνονται κυρίως τρεῖς παραλλαγαί· α') *forma maxima*· παραλλ. ἡ μείζων· εἶνε ποώδης, θαλερά, μετὰ βοτρυῶν χονδρῶν πυκνανθῶν καὶ ἀνθέων μεγάλαιτέρων· β') *f. leptostachys* Heldr. π. ἡ **λεπτόσταχυς**· ποώδης διετῆς μετὰ βοτρυῶν μακρῶν καὶ λεπτοτέρων καὶ ἀνθέων μικροτέρων τῶν τῆς προηγουμένης, καὶ γ') *f. Hookeri* Guss. (pro specie), π. ἡ τοῦ **Χωκέρου**· εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πολυετής, ξυλώδης κατὰ τὴν βάσιν τοῦ καυλοῦ, μετὰ βοτρυῶν καὶ ἀνθέων ὁμοίων τοῖς τῆς προηγουμένης. Φύονται ἡ μὲν α' ἐν ἀρούραις, β' καὶ γ' ἐν γεωλόφοις καὶ παραθαλασίοις πετρώδεσι. Κοινῶς «Γαῖδουρόχορτο».

62. **R. lutea** L. Σ. τὸ **κίτρινον**. Ἐν πετρώδεσι· περὶ τὴν Μονήν, Πέρδικα.

7. Κιστώδη. *Cistaceæ*.

63. **Cistus villosus** L. **Κίστος** ὁ μακρόθριξ. Ἐν πετρώδεσι· Κοντό, Ναός, Μονή. Κοινῶς «Λαδανιά».

64. **C. incanus** L. Sibth. Fl. Gr. t. 494. **Κ.** ὁ **πολιός**. **C. parviflorus** Lamk. Ἐν πετρώδεσι. Μεσαγρός, Ναός.

65. **C. salvifolius** L. **Κ.** ὁ **ἐλελίσφακόφυλλος**. Μεσαγρός.

66. **Helianthemum guttatum** (L.) Mill. **Ἡλιανθέμιον** τὸ **ἐπίστακτον**. Ἐν ἀνίκμοις· Ναός, Μονή, Πέρδικα.

67. **H. salicifolium** (L.) Pers. **Η.** τὸ **ἰτεόφυλλον**. Ἐν ἀνίκμοις. Περιβόλια.

68. **H. Graecum** Boiss. et Heldr. **Η.** τὸ **Ἑλληνικόν**. Ἐν γεωλόφοις τοῦ Βορ. τμήματος (Friedr.).

69. **Fumana Arabica** (L.) Spach. **Κιστίδιον** τὸ **ἀραβικόν**. Ἐν πετρώδεσι. Ναός.

70. **F. viridis** (Ten.) Heldr. **Κ.** τὸ **πράσινον**. Πλησίον τοῦ ναοῦ (Friedr.).

71. **F. glutinosa** (L.) Boiss. **Κ.** τὸ **κολλῶδες**. Ἐν πετρώδεσι. Βόρ. τμήμα.

8. Πολυγαλώδη. *Polygalaceæ*.

72. **Polygala Nicaense** Risso. **Πολύγαλον** τὸ νικαῖον.
P. Thuringiaca Spr. Friedr. Ἐν πετρώδεσι παρὰ τὸν Ναὸν
(Friedr.). — (Ἄττ. Πελ.).

73. **P. venulosum** Sibth. Fl. Gr. tab. 669. Π. τὸ φλεβῶ-
δες. Ἐν πετρώδεσι σπάνιον.

74. **P. Monspeliacum** L. Π. τὸ μοντεπεσσυλανόν. Κλιτύες
τοῦ Ὄρους.

9. Φραγκενειώδη. *Frankeniaceæ*.

75. **Frankenia hirsuta** L. var. a. *hispida* DC. (pro
specie) **Φραγκενεία** ἡ τριχώδης ποικ. α. ἡ τραχύθριξ. Ἐν
παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετῶπι. — Var b. *intermedia* DC.
(pro specie), ποικ. β. ἡ διάμεσος. Νησίς Μετῶπι.

76. **F. pulverulenta** L. Φ. ἡ παιπαλόπαστος. Ἐν τῷ νησου-
δρίῳ Μετῶπι.

10. Σιλενώδη. *Silenaceæ*.

77. **Githago segetum** (Lamk.) Desf. **Γιθῶδες** τῶν
σπαρτῶν. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

78. **Silene vulgaris** Garcke. **Σιληνὴ** ἡ κοινή. (S. in-
flata Sm.). Ἐν πετρώδεσι. Μονή, Πέρδικα.

79. **S. longipetala** Vent., Sibth. Fl. Gr. tab. 419. Σ. ἡ
μακροπέταλος. Ἐν ἀρούραις: Μονή.

80. **S. Behen** L. Σ. ἡ βαλανοειδής. Ἐν ἀρούραις σπανίως.

81. **S. muscipula** L. Σ. ἡ μυιοπόλος. Ἐν ἀρούραις σπαν.
Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὄρους.

82. **S. Cretica** L. Σ. ἡ κρητική. Ἐν γεωλόφοις καὶ ἐργασί-
μοις. Μονή.

83. **S. sedoides** Jacq. Σ. ἡ σεδοειδής. Εἰς ἀκρωτήριον Πέρ-
δικα (Friedr.).

84. **S. colorata** Poir. Σ. ἡ κεχρωσμένη. Ἀκρωτηρ. Πέρ-
δικα (Friedr.).

85. **S. Nicæensis** All. Σ. ἡ νικαῖς. Εἰς τὰ περίξ τοῦ ναοῦ

(Friedr.). *Var. crassifolia* Moris. Ποικ. ἡ παχύφυλλος. Ἐν παραθαλασσίαις τῆς Β. ἀκτῆς (Friedr.). (Μεσσην.).

86. *S. nocturna* L. Σ. ἡ νυκτερινή. Ἐν ἀνέμοις. Μονή.

87. *S. vespertina* Retz. Σ. ἡ ἑσπερινή. Ἐν παραθαλασσίαις τῆς Β. ἀκτῆς (Friedr.).

88. *S. Gallica* L. Σ. ἡ γαλατική. Ἐν ἀρούραις. Βόρ. τμήμα καὶ Μονή.

89. *Vaccaria perfoliata* Gilib. forma *grandiflora* Fisch. **Βούτροφος** ἡ διαπερόφυλλος, παραλλαγή ἡ μεγαλανθής. Ἐν ἀρούραις. Κοντό.

90. *Dianthus tripunctatus* Sibth. Fr. Gr. tab. 398. **Διάνθος** ὁ τρίστικτος. Ἐν ἀνέμοις τῆς Βορ. ἀκτῆς σπαν. (Περίβωλια κτλ.). (Πελ. Κυκλ.).

91. *Kohlrauschia velutina* (Guss.) Rehb. **Κωλ-ραούσσεια** ἡ δλοσηρικόθριξ. Ἐν ἀνέμοις. Μονή.

92. *Velezia quadridentata* Sibth. Fl. Gr. tab. 391. **Βελέζεια** ἡ τετραόδους. Ἐν πετρώδεσι σπαν. Ἰανιτισιὸ παρὰ τὴν Ἀνατ. ἀκτὴν. (Κυκλ. Παρνασσός).

11. Ἀλσινώδη. *Alsinaceæ*.

93. *Cerastium pilosum* Sibth. Fl. Gr. tab. 454. **Κε-ράστιον** τὸ τριχωτόν. Ἐν ἀνέμοις. Μονή.

94. *Arenaria leptoclados* Reichb., Boiss. **Ψαυμό-χορτον** τὸ λεπτόκλαδον. Ἐν ἀνέμοις. Μονή.

95. *Alsine Smithii* Fenzl. **Ἀλσίνη** ἡ τοῦ Σμιθίου. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ Spruner. (Ἀττ. Ἀργ.).

96. *A. procumbens* (Vahl.) Guss. **Ἀ.** ἡ κατακλινής. Ἀφθό-νως ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα, πρὸς Ν. τῆς πόλεως, κτλ.

97. *Sagina apetala* L. **Σαγίνη** ἡ ἀπέταλος. Ἐν ἀμμώ-δεσι. Μονή.

98. *Spergularia heterosperma* (Guss.) Heldr. **Ῥαν-τηρίδιον** τὸ ἑτερόσπερμον. Ἐν παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Ἀγκιστρίου.

99. *S. Atheniensis* Heldr. et Sart. **Ῥ.** τὸ ἀθηναϊκόν. Ἐν παραθαλασσίαις, παρὰ τὰς ὁδοὺς ἀφθόνως, ἐν Αἰγίνῃ καὶ Μετῳπι.

100. *S. diandra* (Guss.) Heldr. 'Ρ. τὸ δίανδρον. 'Εν ἀνί-
κμοις κοινόν.

12. Λινώδη. *Linaceae*.

101. *Linum Gallicum* L. Λίνον τὸ γαλατικόν. 'Εν ὄρει-
νοῖς. "Ορος.

102. *L. spicatum* Lamk. Λ. τὸ βοτρυνῶδες. 'Εν γεωλόφοις.
Πέριξ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς μονῆς.

ΣΗΜ. Τὸ Λ. τὸ εὐχρηστον (*L. usitatissimum* L., κοινῶς Λινάρι)
καλλιεργεῖται ἐνιαχοῦ τῆς νήσου.

13. Μαλαχώδη. *Malvaceae*.

103. *Althaea hirsuta* L. 'Αλθαία ἡ δασύθριξ. Πλησίον
τοῦ Ναοῦ (Friedr.).

104. *Malva Cretica* Cav. Μαλάχη ἡ κρητική. 'Εν ἀνί-
κμοις. Παλαιοχώρα, "Ορος.

105. *M. silvestris* L. Μ. ἡ ἀγρία. 'Εν ἐργασίμοις καὶ παρὰ
τὰς ὁδοὺς κοινή. Κοινῶς Μολόχα.

106. *M. Aegyptia* L. Μ. ἡ αἰγυπτιακή. Πέριξ τοῦ Ναοῦ.

ΣΗΜ. Βάμβαξ ὁ ποώδης (*Gossypium herbaceum* L.) καλλιεργεῖται
ἐν Αἰγίνῃ, πρὸ πάντων κατὰ τὰ βορειοανατ. μέρη (Μεσαγρός, Ποταμὸ κλπ.).

14. Ὑπερικώδη. *Hypericaceae*.

107. *Hypericum crispum* L. 'Ὑπερικὸν τὸ οὔλον. 'Εν
ἀρούραις μετὰ τὸ θέρος.

108. *H. empetrifolium* Willd. Υ. τὸ ἐμπετρόφυλλον. 'Εν
θαμνώδεσι πλησίον τοῦ ναοῦ.

ΣΗΜ. 'Εκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀμπελωδῶν (*Viniferae*) καλλιεργεῖται ἡ
'Αμπελος ἡ οἰνοφόρος (*Vitis vinifera* L.) ἐν ὄρεινοῖς τε καὶ παραθαλασ-
σίαις τῆς νήσου.

15. Γερανιώδη. *Geraniaceae*.

109. *Geranium rotundifolium* L. Γεράνιον τὸ κυκλό-
φυλλον. 'Εν συσκίοις τοῦ Β. τμήματος. Κοντό.

110. *G. lucidum* L. Γ. τὸ στιλπνόν. 'Εν πετρώδεσι. Μονή.

111. *G. purpureum* Vill. Γ. τὸ πορφυροῦν. 'Εν λόφοις.
Πλησίον τοῦ ναοῦ.

112. **Erodium gruinum** (L.) W. Ἑρώδιον τὸ γερανῶδες. Ἐν ἐργασίμοις κοινόν. Βόρειον καὶ δυτικὸν παράλιον.

113. **E. malachoides** (L.) W. *E.* τὸ μαλαχῶδες. Ἐν χορτώδεσι τόποις. Δυτ. παράλιον.

114. **E. Ciconium** (L.) W. *E.* ἡ Πελαργίτις. Παρὰ τὰς ὁδοὺς, ἐν πετρώδεσι. Δυτ. παράλιον.

115. **E. Cicutarium** (L.) L'Her. *E.* τὸ κικουτῶδες. Παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.

16. Ζυγοφυλλώδη. *Zygophyllaceae*.

116. **Tribulus terrestris** L. Τρίβολος ὁ χερσαῖος. Ἐν ἐρειπίοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινός. Κοινῶς «Τριβόλια» (κατὰ Τούντα).

17. Ῥυτώδη. *Rutaceae*.

117. **Ruta bracteosa** DC. Ῥυτὴ ἡ στεγαστή. Ἐν παραθαλασσίοις κοινή. Δυτικὰ παράλια. Κοινῶς Πήγανο. (Cycl.).

118. **R. Chalepensis** (L. p. p.) Boiss. *P.* ἡ χαλεπεία. Εἰς τὰ νησύδρια Ἀγκίστρι καὶ Μετῶπι.

ΣΗΜ. Κίτρου (*Citrus*) εἶδη διάφορα καλλιεργοῦνται ἐν τοῖς κήποις (Περιβόλια κτλ.).

2. Καλυκανθῆ. α'. Χωριστοπέταλα.

18. Τερεβινθώδη. *Terebinthaceae*.

119. **Pistacia Lentiscus** L. Πιστακὴ ἡ Σχῖνος. Κοινότης ἐν παραθαλασσίοις καὶ ἐν πετρώδεσι τῶν λόφων καὶ τοῦ Ὄρους. Πολλάκις δενδρώδης (ὅπως εἰς Μεσαγρὸν καὶ ἄλλαχοῦ). Κοινῶς Σχῖνος.

19. Καισαλπινειώδη. *Caesalpineaceae*.

120. **Ceratonia Siliqua** L. Κερωνία ἡ χεδροπή. Κοινὸν δένδρον ἐν τῷ κεντρικῷ τμήματι τῆς νήσου καὶ κατὰ τὴν Β. ἀκτὴν Κοντό, Ναὸς κτλ. Δένδρα συχνὰ εὐμεγέθη. Κοινῶς Χαρουπιά.

20. Κολοβοανθῆ. *Papilionaceae*.

121. **Anagyris foetida** L. Ἀνάγυρις ἡ δύσοσμος. Ἐν παραθαλασσίοις πρὸς Β. τῆς πόλεως. Κοινῶς Ἀσόγερος.

122. **Genista acanthoclada** DC. **Γενίστη** ή **ἀκανθόκλα-**
δος. Ἐν πετρώδεσι, πλησίον τοῦ ναοῦ (Friedr.).
123. **Calycotome villosa** (Vahl) Link. **Καλυκοτομή**
ή **μακρόθριξ**. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
124. **Lupinus angustifolius** L. **Λούπινος** ὁ **στενόφυλ-**
λος. Ἐν ἐργασίμοις τόποις. Περιβόλια κτλ.
125. **Ononis reclinata** L. var *mollis* Savi (pro specie)
Ὀνωρίς ή **κατακλινομένη** ποικιλ. ή **ἀπαλή**. Ἐν πετρώδεσι.
126. **O. breviflora** DC. **O.** ή **βραχυανθής**. Ἐν γεωλόφοις.
Ναός, Περιβόλια.
127. **O. ornithopodioides** L. **O.** ή **ὀρνιθοποδιοειδής**. Ἐν
ἀνίκμοις. Μεσαγρός, Πέρδικα.
128. **O. antiquorum** L. **O.** ή **τῶν ἀρχαίων**. Ἐν πετρώδεσι.
Πέριξ τῆς Μονῆς.
129. **O. diffusa** Ten. **O.** ή **διακεχυμένη**. Ἐν παραθαλασσίαις
τῆς Β. ἀκτῆς. (Ἄττ. Κυκλ.).
130. **Anthyllis Hermaniae** L. **Ἀνθυλλίς** ή τοῦ Ἑρ-
μάνου. Ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα.
131. **Physanthyllis tetraphylla** (L.) Boiss. **Φυσαν-**
θυλλίς ή **τετράφυλλος**. Ἐν πετρώδεσι. Ναός, Πέρδικα.
132. **Hymenocarpus circinatus** (L.) Savi. **Ὑμενό-**
καρπος ὁ **κιρκινωτός**. Ἐν ἀνίκμοις. Β. τμήμα καὶ Ναός.
133. **Medicago marina** L. **Μηδική** ή **θαλάσσιος**. Ἐν
ἀμμώδεσι παραθαλασσίαις. Βόρ. ἀκτὴ καὶ νησύδριον Μετῶπι.
134. **M. orbicularis** All. **M.** ή **περιφερής**. Ἐν ἀρούραις,
παρὰ τὰς ὁδοὺς. Μονή κτλ.
135. **M. truncatula** Gärttn. **M.** ή **ὕποκορυφότομος**. Μετὰ
τῆς προηγουμένης.
136. **M. litoralis** Rohde. **M.** ή **παράκτιος**. Ἐν γεωλόφοις. Ναός.
137. **M. rigidula** Desr. **M.** ή **ὕπόσκληρος**. Ἐν χορτώδεσι.
Περιβόλια.
138. **M. coronata** Desr. **M.** ή **στεφανοφόρος**. Ἐν γεωλόφοις.
Περιβόλια, κτλ.
139. **M. praecox** DC. **M.** ή **πρωΐα**. Ἀκρωτηρ. Πέρδικα
(Friedr.). (Ἄττ. Κυκλ.).

140. **M. minima** L. *M.* ἡ ἐλαχίστη. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
141. **Trigonella Monspeliaca** L. **Τριγονέλλα** ἡ μοντε-
πεςσυλανή. Ἐν ἀνίκμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Πλησίον τῆς πόλεως, Πέρδικα.
142. **T. corniculata** L. *T.* ἡ κερατώδης. Βόρειον τμήμα
(Friedr.). (Κυκλ.).
143. **T. Balansae** Boiss. et Reut. *T.* ἡ τοῦ Βαλάνσα. Ἐν
ἐργασίμοις πρὸς Β. τῆς πόλεως.
144. **T. spicata** Sibth. Fl. Gr. tab. 763. *T.* ἡ σταχυώ-
δης. Ἐν γεωλόφοις. Ναός. (Ἄττ. Κυκλ.).
145. **T. azurea** C.A. Mey. *T.* ἡ οὐρανόχρους. Ἐν πεδινοῖς
πρὸς βορρᾶν.
146. **Pocockia Graeca** Boiss. et Sprun. **Ποκόκκεια**
ἡ ἐλληνική. Ἐν γεωλόφοις, πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως καὶ περὶ τὴν
Μονήν. (Ἄττ. Ἀργ.).
147. **Melilotus sulcatus** Desf. **Μελίλωτος** ὁ αὐλακω-
τός. Ἐν ἐργασίμοις τόποις. (Ἄττ. Κυκλ.).
148. **M. compactus** Salzm. *M.* ὁ συμπαγής. Ἀκρωτηρ.
Πέρδικα (Friedr.). (Ἄττ. Κυκλ.).
149. **M. Indicus** All. *M.* ὁ Ἰνδικός. Ἐν ἐργασίμοις κοινός.
150. **Trifolium Cherleri** L. **Τρίφυλλον** τὸ τοῦ Χερλέ-
ρου. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.
151. **T. angustifolium** L. *T.* τὸ στενόφυλλον. Ἐν ἀνί-
κμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Ἰανιτσιὸ κτλ.
152. **T. stellatum** L. *T.* τὸ ἀστεροειδές. Ἐν ἀνίκμοις κοινόν.
153. **T. formosum** D'Urv. *T.* τὸ εὖμορφον. Ἐν ἀρούραις.
Κλιτύες τοῦ Ὄρους. Πέρδικα.
154. **T. arvense** L. *T.* τὸ ἀρουραῖον. Ἐν γεωλόφοις ἀνί-
κμοις. Μονή.
155. **T. scabrum** L. *T.* τὸ σκληρόν. Ἐν καταξήροις τόποις.
Περιβόλια.
156. **T. tomentosum** L. *T.* τὸ γναφαλώδες. Ἐν γεωλόφοις,
παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.
157. **T. nigrescens** Viv. *T.* τὸ μελανίζον. Ἐν χορτώδεσι. Μονή.
158. **T. suffocatum** L. *T.* τὸ ἔμπνικτον. Ἐν τραχέσι τόποις.
Μονή. (Ἄττ.).

159. **T. uniflorum** L. **T.** τὸ μονανθές. Ἐν πετρώδεσι πε-
δινοῖς καὶ ὄρεινοῖς ἄφθονον, ἰδίως ἐν τῷ ὄρει.

160. **T. Boissieri** Guss. **T.** τὸ τοῦ Βοασσιέρου. Ἐν θαμνώ-
δεσι. Μονή καὶ Ὄρος.

161. **T. agrarium** L. var. *thionanthum* Hausskn. (pro
specie) **T.** τὸ ἀγροτικόν, ποικ. τὸ θειόχρουν. Ἐν γεωλό-
φοις καὶ ἐργασίμοις τόποις κοινόν.—Var. *b. Lagrangei* Boiss.
(pro specie), ποικ. β. τὸ τοῦ Λαγραγγίου. Διαφέρει τοῦ τύπου
μόνον ὡς ἐκ τῆς ξανθίζούσης καὶ πολλάκις ὑπερύθρου χροιᾶς τῶν
ἀνθέων. Ἐν ὄρεινοῖς. Ὄρος.

162. **Dorycnium hirsutum** (L.) Ser. **Δορύκνιον** τὸ δα-
σύτριχον. Ἐν πετρώδεσι. Μονή. (Ἀττ. Ἀργ.).

163. **Lotus edulis** L. **Λωτὸς** ὁ ἐδώδιμος. Βόρειον τμήμα
(Friedr.).

164. **L. cytisoides** L. **Λ.** ὁ κυτισοειδής. Ἐν παραθαλασσίαις.
Βορ. ἀκτὴ, Πέρδικα.

165. **L. ornithopodioides** L. **Λ.** ὁ ὀρνιθοποδιοειδής. Ἐν
πετρώδεσιν. Ὄρος. Πέρδικα.

166. **Arthrolobium scorpioides** (L.) DC. **Ἀρθρολό-
βιον** τὸ σκορπιοειδές. Ἐν ἀρούραις κοινόν.

167. **Ornithopus compressus** L. **Ὀρνιθόπους** ὁ πε-
πιεσμένος. Ἐν ἀνίκμοις, Μονή.

168. **Bonaveria Securidaca** (L.) Reichb. **Βοναβέρεια**
ἡ πελεκυφόρος. Ἀκρωτήριον Πέρδικα (Friedr.).

169. **Hippocrepis multisiliquosa** L. **Ἱπποκρηπὶς** ἡ
πολύλοβος. Ἐν παραθαλασσίαις. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως. (Ἀττ.).

170. **H. ciliata** Willd. **I.** ἡ βλεφαρωτή. Ἐν γεωλόφοις ἀνί-
κμοις. Ναός, Πέρδικα.

171. **H. unisiliquosa** L. **I.** ἡ μονόλοβος. Ἐν πετρώδεσι.
Πλησίον τῆς πόλεως.

172. **Scorpiurus vermiculatus** L. **Σκορπίουρος** ὁ
σκωληκοειδής. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως κατὰ Friedrichsthal.
(Ἀττικὴ κατὰ Sibthorp.).

173. **S. subvillosus** L. **Σ.** ὁ ὑπομακρόθριξ. Ἐν πετρώδεσι.
Μονή, Πέρδικα.

174. **Psoralea bituminosa** L. **Ψωραλέα** ἡ ἀσφαλτώ-
δης. Ἐν γεωλόφοις κοινή. Κοινῶς Ἄγριο Τριφύλλι.
175. **Astragalus hamosus** L. **Ἀστράγαλος** ὁ ἀγκι-
στρώδης. Ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα.
176. **A. Spruneri** Boiss. *A.* ὁ τοῦ Σπρουνέρου. Ἐν γεωλό-
φοις. Ναός.
177. **Biserrula Pelecinus** L. **Ἀμφίδτομον** τὸ πελέ-
κιον. Ἐν τραχέσι τόποις. Μονή.
178. **Hedysarum spinosissimum** Sibth. Fl. Gr. tab.
721. **Ἡδύσαρον** τὸ πολυάκανθον. *H. capitatum* b. *pallens*
Friedr. Ἀκρωτηρ. Πέρδικα (Friedr.). (Ἄττ. Κυκλ.).
179. **Onobrychis aequidentata** (Sibth.) D'Urv. **Ὀνο-
βρυχίς** ἡ ἰσόδους. Ἐν γεωλόφοις παραθαλασσίαις. Περιβόλια.
180. **O. Caput Galli** (L.) Lamk. **Ο.** ἡ ἀλεκτοροκέφαλος. Ἐν
πετρώδεσι.
- (— **Cicer arietinum** L. **Ἐρέβινθος** ὁ τράγειος. Καλλιερ-
γεῖται συχνά. Κοινῶς ῥοβίθια).
181. **Lathyrus Cicera** L. **Λάθυρος** ὁ ἐρεβινθώδης. Ἐν
χορτώδεσι. Καλλιεργεῖται δὲ συχνά. Κοινῶς Ἀφάκα.
182. **L. sativus** L. *A.* ὁ σπαρτός. Καλλιεργεῖται ἐν ὄρεινοῖς.
Ἀπαντᾷ καὶ αὐτοφυῆς μετὰ τῆς ποικιλ. ὁ στενόφυλλος (*var. ste-
nophyllus* Boiss.). Κοινῶς Λαθοῦρι.
183. **L. Clymenum** L. *A.* ὁ κλύμενος. Ἐν θαμνώδεσι σπά-
νιος. Ναός.
184. **L. Ochrus** (L.) DC. *A.* ὁ ὤχρος. Καλλιεργεῖται. Ἀπαντᾷ
καὶ ἄγριος. Κοινῶς «Καμπυλιά». (Ἄττ. Κυκλ.).
185. **L. Aphaca** L. *var. affinis* Guss. (*pro specie*). *A.*
ἡ ἀφάκη ποικ. ἡ συγγενής. Ἐν ἀρούραις. Εἰς τὰ ὑπώρεια τοῦ Ὄρους.
186. **Vicia varia** Host. **Βικία** ἡ ποικίλη. Ἐν ἀρούραις.
Περιβόλια κτλ.
187. **V. Salaminia** Heldr. et Sart. in Boiss. *B.* ἡ σαλα-
μινία. Ἐν παραθαλασσίαις σπανία.
188. **V. microphylla** D'Urv. *B.* ἡ μικρόφυλλος. Ἐν γεω-
λόφοις ἀναμιῖξ τῶν φρυγάνων. Βορ. ἀκτὴ, Κοντό, Ναός κτλ.
189. **V. Bithynica** L. *B.* ἡ βιθυνίς. Ἐν ἀρούραις. Περιβόλια.

(—**V. Faba** L. *B.* ὁ Κύαμος. Καλλιεργεῖται συχνά. Κοινῶς Κουκκιά).

190. **V. melanops** Sibth. *B.* ἡ μελανωπός. Ἀκρωτήρ. Πέρδικα (Friedr.). (Πελ.).

191. **V. sativa** L. *B.* ἡ σπαρτή. Καλλιεργημένη καὶ ἀγρία. Κοινῶς «Βίκος».

192. **V. cordata** Wulf. *B.* ἡ καρδιοειδής. Ἐν γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Κοινῶς Ἀγριοάραχο.

193. **V. lathyroides** L. *B.* ἡ λαθυροειδής. Ἀκρωτήρ. Πέρδικα (Friedr.).

194. **V. peregrina** L. *B.* ἡ ἀλλοδαπή. Ἐν ἀρούραις Αἰγίνης καὶ Ἀγκιστρίου.

195. **V. gracilis** Loisl. *B.* ἡ λεπτοφυής. Ἐν πετρώδεσι. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους.

21. Ἀμυγδαλώδη. *Amygdalaceae*.

196. **Amygdalus communis** L. Ἀμυγδαλῆ ἡ κοινή. Var. α. *amara* (Tourn. pro specie) DC. Ποικιλ. ἡ πικρά. Ἐν τραχέσι παρὰ τὰς ὁδοὺς ἀγρία. Κοιν. Πικραμυγδαλιά. — Var. β. *dulcis* DC. Ποικ. ἡ γλυκεῖα. Καλλιεργεῖται συχνότατα.

(—**Armeniaca vulgaris** Lamk. Ἀρμενιакὴ ἡ κοινή. Κοινῶς Βερυκοκκιά. Πολὺ καλλιεργεῖται).

22. Ῥοδώδη. *Rosaceae*.

196. **Rubus ulmifolius** Schott. var. *Anatolicus* Focke, forma *Aeginensis* Heldr. Βάτος ἡ πτελεόφυλλος, ποικιλία ἡ ἀνατολική, παραλλαγή ἡ αἰγινητική. Συνελέχθη ὑπὸ τοῦ κ. Β. Τούντα ἐν φάραγγι πρὸς βορρᾶν τῆς μονῆς. Διαφέρει τῆς κοινῆς παραλλαγῆς τῆς Ἀττικῆς διὰ τὰ φυλλάρια σχεδὸν περιφερῆ καὶ ἀμβλέα, τὴν ἀνθοθεσίαν πυραμιδοειδῆ καὶ λίαν τανύκλαδον, τὰ καρπία δια ὀλιγώτερα.

198. **Alchemilla aevensis** (L.) Scop. Ἀλχημυίλλη ἡ ἀρουραία. Ἐν καταξήροις. Μονή. (Ἀττ. Πελ.).

199. **Poterium dictyocarpum** Spach. Ποτήριον τὸ

δικτυόκαρπον. Ἐν γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδούς. Βόρειον τμήμα. Κοντό κτλ.

200. **P. spinosum** L. Π. τὸ ἀκανθῶδες. Ἐν πετρώδεσι ἀφθονώτατα. Τὸ κοινότερον φυτὸν τῆς νήσου, πανταχοῦ φυόμενον καὶ μέχρι τῆς ὑψηλῆς κορυφῆς τοῦ Ὄρους (Ἀγ. Ἡλίας). Κοινῶς «Ἀστοιθή».

23. Μηλεώδη. *Pomaceae*.

201. **Pirus amygdaliformis** Vill. Ἀπία ἡ ἀμυγδαλοειδής. Ἐν χέρσοις. Βόρειον τμήμα. Κοντό.

24. Κολοκυνθώδη. *Cucurbitaceae*.

202. **Ecballium Elaterium** (L.) Rich. Ἐκβάλλιον τὸ ἐλατήριο. Ἐν ἐρειπίοις καὶ ἐν χέρσοις.

203. **Bryonia Cretica** L. Βρυωνία ἡ κρητική. Ἐν πετρώδεσι καὶ περιτειχίσμασι κοινή. Κοινῶς «Ἀμπελουρίδα».

ΣΗΜ. Καλλιεργοῦνται ἐν Αἰγίνῃ ὅπως ἀλλαχοῦ τὰ κοινὰ εἶδη τῶν Κολοκυνθῶδων ἥτοι *Cucumis sativus* L. (Σίκκος ἡ σπαρτή, κοιν. Ἀγκουριά), *C. Melo* L. (Σ. ἡ μηλοπέπων, κοινῶς Πεπῶνι), *Citrullus vulgaris* Schrad. (Κιτρώλλος ὁ κοινὸς ἢ Ὑδροπέπων, κοιν. Καρποῦζι) καὶ *Cucurbita maxima* Duch. (Κολοκύνθη ἡ παμμεγέθης) καὶ *C. Pepo* L. (Κ. ἡ κοινή).

25. Λυθρώδη. *Lythraceae*.

204. **Lythrum Hyssopifolia** L. var. *prostrata*. Λύθρον τὸ ὑσσωπόφυλλον, ποικ. τὸ χαμαικλινές. Ἐν ἀνίκμοις. Περιβόλια. (Ἀττ. Κυκλ.).

205. **L. tribracteatum** Salzm. Λ. τὸ τριστεγάστον. Ἐν τόποις ἐπικλυζομένοις κατὰ τὸν χειμῶνα. Μονή, σπάνιον. (Δὲν παρατηρήθη εἰς τὰς τρεῖς παραβαλλομένας χλωρίδας).

26. Ταμαρικώδη. *Tamaricaceae*.

206. **Tamarix Hampeana** Boiss. et Heldr. Τάμαριξ ἡ Χαμπιανή. Ἐν παραθαλασσίοις τῆς Βορ. ἀκτῆς. Κοινῶς «Μυρίγκο» (Ἀττ. Πελ.).

27. Ὀλισθηρώδη. *Portulacaceae*.

207. **Portulaca oleracea** L. Ὀλισθηρίς ἡ λαχανηρά, forma silvestris angustifolia, παραλλαγή ἀγρία στενόφυλλος. Ἐν ἐργασίμοις (Τούντας). Λαχανεύεται, ιδίως δὲ ἡ παραλλαγή ἡ σπαρτή (f. sativa), ἥτις καὶ πλατύφυλλος. Κοινῶς «Γλυστρίδα».

28. Παρωνυχιώδη. *Paronychiaceae*.

208. **Polycarpon tetraphyllum** L. Πολύκαρπον τὸ τετράφυλλον, var. alsinifolium Biv. (pro specie) ποικ. τὸ ἀλσινόφυλλον. Ἐν πετρώδεσι. Μονή. (Ἄττ. Κυκλ.).

209. **Paronychia echinata** (Desf.) Poir. Παρωνυχία ἡ ἐχινώδης. Ἐν πετρώδεσι πλησίον τῆς μονῆς. Φυτόν σπάνιον γνωστόν μόνον ἐκ Μήλου καὶ Κρήτης.

210. **Herniaria incana** Lamk. Κηλόχορτον τὸ πολιόν. Ἐν πετρώδεσι. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους.

211. **H. hirsuta** L. Κ. τὸ δασύτριχον. Ἀκρωτήριον Πέρδικα (Friedr.).

212. **H. cinerea** DC. Κ. τὸ τεφρόν. Ἐν πετρώδεσι. Ὄρος, πλησίον τῆς κορυφῆς.

29. Παχύφυλλα. *Crassulaceae*.

213. **Umbilicus pendulinus** DC. Ὀμφαλὸς ὁ κατακρέμαστος. Ἐπὶ κρημνοῖς καὶ τοίχοις. Περιβόλια, Κοντό.

214. **U. horizontalis** (Guss.) DC. Ο. ὁ ὀριζόντειος. Μετὰ τοῦ προηγουμένου. Κοινῶς Τσινάχλα.

215. **Sedum altissimum** Poir. Σέδον τὸ ὕψιστον. Ἐν κρημνώδεσι. Παλαιοχώρα.

216. **S. litoreum** Guss. Σ. τὸ παράκτιον. Ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα.

217. **S. annuum** L. Σ. τὸ ἐπέτειον. Ἐν πετρώδεσι κοινόν.

218. **S. rubens** L. Σ. τὸ ὑπέρυθρον. Ἐν πετρώδεσι. Μονή. (Ἄττ. Κυκλ.).

219. **Tillaea muscosa** L. Τιλλία ἡ βρυώδης. Ἐν πετρώδεσι. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους, Μονή.

30. Μεσημβριανθεμώδη. *Mesembrianthemaceae*.

220. **Mesembrianthemum nodiflorum** L. **Μεσημβριάνθεμον** τὸ γονυανθές. Ἐν παραθαλασσίαις (Sartori).

ΣΗΜ. Ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Κακτωδῶν (*Cactaceae*) φύεται *Opuntia Ficus Indica*, Ὀπουντία ἢ Ἰνδικὴ συκῆ, ἐν κρημνώδεσι καὶ παραθαλασσίαις ἐντελῶς ἐνδημικὴ γενομένη.

31. Σκιαδοφόρα. *Umbelliferae*.

221. **Daucus maximus** Desf. **Δαῦκος** ὁ μέγιστος. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ Sartori.

222. **D. guttatus** Sibth. Fl. Gr. t. 269. Δ. ὁ ἐπίστικτος. **D. setulosus** Guss. **D. speciosus** Cesati, Friedrichsthal Reise. Ποικίλλει μετὰ τοῦ στείρου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκιαδίου ἄνθους πορφυροῦ ἢ λευκοῦ. Ἐν ἀνίκμοις. Περὶ τὴν Μονήν, τὸν Ναὸν κτλ.

223. **Caucalis leptophylla** L. **Καυκαλὶς** ἢ λεπτόφυλλος. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

224. **C. tenella** Del. Κ. ἢ λεπτοφυής. Ἐν ἀνίκμοις σπανία. Ὅρος.

225. **Torilis nodosa** L. **Τοριλὶς** ἢ γονατώδης. Ἐν πετρώδεσι, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Βόρ. τμήμα. Κοντό.

226. **Tordylium Apulum** L. **Τορδύλιον** τὸ ἄπουλον. Ἐν γεωλόφοις. (Ἄττ. Κυκλ.).

227. **Crithmum maritimum** L. **Κρίθμον** τὸ παραθαλάσσιον. Ἐν πετρώδεσι παρακτίαις. Κοινῶς «Κρίταμον». (Ἄττ. Κυκλ.).

228. **Echinophora Sibthorpiana** Guss. **Ἐχίνοφόρα** ἢ Σιπθωρπιανή. Ἐν ἐργασίμοις. Παλαιοχώρα. Ποταμό.

229. **Scandix grandiflorus** L. **Σκάνδιξ** ὁ μεγαλανθής. Ἐν ἐργασίμοις, Περιβόλια.

230. **S. australis** L. Σ. ὁ νότιος. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.

231. **S. Pecten Veneris** L. Σ. τὸ κτένιον τῆς Ἀφροδίτης. Ἐν ἀρούραις κοινός.

232. **Bulbocastanum ferulaceum** Sibth. **Βολβοκάστανον** τὸ ναρθηκῶδες. Ἐν ἐργασίμοις τόποις. Περιβόλια.

233. **Ammi majus** L. **Ἄμμι** τὸ μείζον. Ἐν ἐργασίμοις. Δυτικὸν παράλιον.

234. **Pimpinella peregrina** L. **Πιμπινέλλα** ἡ ἄλλο-
δαπή. Ἐν ἐργασίμοις, πλησίον τῆς πόλεως, Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους, κτλ.
235. **Bupleurum protractum** Hoffm. et Link. **Βού-
πλευρον** τὸ προεκτεινόμενον. Ἐν ἀρούραις. Ὄρος.
236. **B. glutaceum** Sibth. **B.** τὸ ἀχυρῶδες. Ἐν γεωλόφοις
ἀνίκμοις. (Ἀττ. Κυκλ.).
237. **B. trichopodium** Boiss. et Sprun. **B.** τὸ τριχόπουν.
Ἐν θαμνώδεσι. Πλησίον τοῦ Ναοῦ.
238. **Smyrniium Olusatrum** L. **Σμύρνιον** τὸ μελανο-
λάχανον. Ἐν συσκόλοις τόποις. Περιβόλια. Κοντό.
239. **S. rotundifolium** Mill. **Σ.** τὸ στρογγυλόφυλλον. Ἐν
πετρώδεσι. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους.
240. **Bifora testiculata** L. **Δίπορος** ἡ ὀρχιοφόρος. Ἐν ἀρού-
ραις. Μονή.
241. **Eryngium campestre** L. var. *virens* (Link pro
specie) **Ἡρύγγιον** τὸ πεδινὸν ποικ. τὸ πρασινίζον. Ἐν χέρ-
σοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς.
242. **Lagoecia cuminoides** L. **Λαγοικία** ἡ κυμινοει-
δής. Ἐν γεωλόφοις καὶ ὑπωρείοις κοινή.

32. Ἀραλιώδη. *Araliaceae*.

243. **Hedera Helix** L. **Κισσός** ἡ Ἑλιξ. Ἐπὶ κρημνῶν καὶ
δένδρων. Βόρειον τμήμα. Κοινῶς «Κισσός».

6'. Καλυκανθῆ Συμπέταλα.

33. Αἰγοκληματώδη. *Caprifoliaceae*.

244. **Lonicera Etrusca** Santi. **Λονικέρεια** ἡ τυρσηνή.
Ἐν πετρώδεσι, εἰς αἰμασιάς, δένδρα κτλ. Περιβόλια, Κοντό κτλ.

34. Ἐρυθροδανώδη. *Rubiaceae*.

245. **Rubia Olivieri** A. Rich. **Ἐρυθρόδανον** τὸ τοῦ
Ὀλιβιέρου. Ἐν πετρώδεσι. Ναὸς κτλ.
246. **Galium saccharatum** All. **Γάλιον** τὸ σακχαρωτόν.
Ἐν ἀρούραις.

247. *G. tricornis* With. Γ. τὸ τρίκερον. Ἐν ἀρούραις.
 248. *G. spurium* L. Γ. τὸ νόθον. Ἐν πετρώδεσι. Ὅρος.
 249. *G. setaceum* L. Γ. τὸ μηριγγῶδες. Ἐν ἀνίκμοις σπάνιον.
 250. *G. capitatum* Bory et Chaub. Γ. τὸ κεφαλωτόν. Ἐν ἀνίκμοις ὄρεινοῖς. Μονή. (Ἄττ. Ἀργ.).
 251. *G. murale* (L.) All. Γ. τὸ ἐπιτοίχιον. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.
 252. *Vaillantia hispida* L. Οὐαιλλαντία ἡ τραχύθριξ. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
 253. *Crucianella latifolia* L. Σταυρίδιον τὸ πλατύφυλλον. Ἐν θαμνώδεσι. Ναός.
 254. *C. Graeca* Boiss. Σ. τὸ ἐλληνικόν. Ἐν ἀρούραις σπάνιον. (Ἄττ.).
 255. *Sherardia arvensis*. Σεράρδεια ἡ ἀρουραία. Ἐν ἐργασίμοις, γεωλόφοις ἀνίκμοις. Μονή. Ναός.

35. Ναρδώδη. *Valerianaceae*.

256. *Centranthus Calcitrapa* (L.) Dufr. Κέντρανθος ὁ πτερονότραπος. Ἐν πετρώδεσι τῆς ἀνατολ. ἀκτῆς. Ἰανιτσιό.
 257. *Valerianella echinata* (L.) DC. Ναρδίδιον τὸ ἐχινῶδες. Ἐν ἀρούραις. Μονή.
 258. *V. truncata* (Reichb.) Batke. Ν. τὸ κορυφότομον. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.
 259. *V. discoidea* (L.) Loisl. Ν. τὸ δισκοειδές. Ἐν ἀρούραις. Μονή.
 260. *V. vesicaria* (L.) Mönch. Ν. τὸ φυσοειδές. Ἐν ἀρούραις. Περιβόλια.
 261. *V. hirsutissima* Link. Ν. τὸ δασύτατον. Ἐν ἀρούραις. Βόρειος παραλία. (Ἄττ. Ἀργ.).

36. Διψακώδη. *Dipsaceae*.

262. *Pterocephalus plumosus* (L.) Coult. Πτεροκέφαλος ὁ πτιλωτός. Ἐν πετρώδεσι σπαν. Ναός.
 263. *Callistemma Palaestinum* L. (Heldr.). Καλλίστευμα τὸ παλαιστίνειον. Ἐν γεωλόφοις ἀνίκμοις. Μονή.
 264. *Knautia integrifolia* (L.) Bertol. var *Urvillei*

Coult. (pro specie). **Κναύτεια** ἡ ἀκεραιόφυλλος, ποικ. ἡ τοῦ **Θύρβιλλίου**. Ἐν γεωλόφοις πλησίον τῆς πόλεως.

37. Σύνθετα. *Compositae*.

α'. Κορυμβοφόρα. *Corymbiferae*.

265. **Anthemis montana** L. var. *saxatilis* DC. **Ἀνθεμὶς** ἡ ὄρεινή, ποικ. ἡ πετρόφιλος. Ἐν πετρώδεσι. Ὄρος.

266. **A. peregrina** L. *A.* ἡ ἀλλοδαπή. Ἐν παραθαλασσίαις. Βορ. ἀκτὴ (Friedr.). (Ἄττ. Ἀργ.).

267. **A. Guicciardii** Heldr. et Sart. *A.* ἡ τοῦ Γουῖκκιαρδίου. Ἐν ἀρούραις. (Ἄττ. Ἀργ.).

268. **A. auriculata** Boiss. *A.* ἡ ὠτιδοφόρος. Ἐν πετρώδεσι. Ὄρος. (Ἄττ.).

269. **A. Cretica** (L.) Nym. *A.* ἡ Κρητική. Ἐν παραθαλασσίαις Ἀγκιστρίου ἀφθόνως. (Κυκλ.).

270. **Pinardia coronaria** (L.) Less. **Πιναρδία** ἡ στεφανωματική. Ἐν ἐργασίμοις τόποις, γεωλόφοις, ἐρειπίοις κοινή. Κοινῶς Καρῶνες.

271. **Chrysanthemum segetum** L. **Χρυσάνθεμον** τῶν σπαρτῶν. Ἐν ἐργασίμοις τόποις. Ἰανιτσιό.

272. **Matricaria Chamæmelon** (L. sub M. Chamomilla). **Μητρόχορτον** τὸ Χαμαίμηλον. Ἐν ἐργασίμοις, παρὰ τὰς ὁδούς. Κοινῶς «τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τὸ λουλουδάκι».

273. **Helichrysum Siculum** (Spreng.) Boiss. **Ἑλίχρυσον** τὸ σικελικόν. Ἐν παραθαλασσίαις. Αἶγινα καὶ Μετῶπι.

274. **Filago spathulata** Presl. **Κναφίδιον** τὸ σπαθοειδές. var. *prostrata* Parlat. (pro specie) ποικ. τὸ ἐπίγειον. Ἐν ἀνίκμοις, παρὰ τὰς ὁδούς. Περιβόλια. Μονή.

275. **F. Gallica** L. *K.* τὸ γαλατικόν. Ἐν ὄρεινοῖς. Μονή. Ὄρος.

276. **Phagnolon saxatile** (L.) Cass. **Φάγνολον** τὸ πετραῖον. Ph. Methaneum Hausskn. Ἐν πετρώδεσι. Ὄρος. Ἰανιτσιό. (Πελ. Κυκλ.).

277. **Ph. Graecum** Boiss. et Heldr. **Φ.** τὸ ἐλληνικόν. Ἐν κρημνώδεσι. Μονή.

278. **Asteriscus aquaticus** (L.) Mönch. Ἀστερίσκος ὁ φίλυδρος. Ἐν γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Μονή.

279. **Pallenis spinosa** (L.) Cass. Παλληνίς ἡ ἀκανθώδης. Ἐν γεωλόφοις, παραθαλασσίαις κτλ. κοινή.

280. **Inula Attica** Halácsy Ἴνουλα ἡ Ἀττική. Ἐν κρημνώδεσι. Παλαιοχώρα.

281. **Cupularia viscosa** (L.) Godr. et Gren. Κυπελλίς ἡ ἱξώδης. Ἐν ἐνίκμοις. Κοντό, Παλαιοχώρα.

282. **C. graveolens** (L.) Godr. et Gren. Κ. ἡ βαρύσμος. Ἐν χέρσοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς.

283. **Evax pygmaea** (L.) Pers. Εὐακία ἡ πυγμαία. Ἐν ἀνίκμοις.

284. **Calendula arvensis** L. Καλανδὶς ἡ ἀρουραία. Ἐν ἀρούραις.

285. **C. bicolor** Raf. Κ. ἡ δίχρους. Ἀστὴρ ἀττικὸς Διοσκορίδου (Δ', 118). Ἐν ἀρούραις. Μονή (Τούντας).

286. **C. Aegyptiaca** Desf. Κ. ἡ αἰγυπτιακή. Ἐν παραθαλασσίαις. Πλησίον τῆς πόλεως ἀφθόνως.

β'. Κιναροειδῆ. Cinareae.

287. **Cardopatum corymbosum** (L.) Pers. Καρδόπατον τὸ κορυμβῶδες. Χαμαιλέων μέλας τοῦ Διοσκορίδου. Ἐν παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετωπίου.

288. **Carlina lanata** L. Καρλίνα ἡ ἐριοφόρος. Ἐν χέρσοις κοινή.

289. **C. Graeca** Heldr. et Sart. Κ. ἡ ἐλληνική. C. corymbosa G. Graeca Boiss. Ἐν χέρσοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς.

290. **Atractylis cancellata** L. Ἀτρακτυλὶς ἡ κιγκλιδωτή. Ἐν γεωλόφοις. Μεσαγρός. Μονή.

291. **Onopordon Sibthorpiatum** Boiss. et Heldr. Ὀνόπορδον τὸ Σιπθωρπιανόν. Ἐν χέρσοις καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.

292. **Notobasis Syriaca** (L.) Cass. Νωτόβασις ἡ συριακή. Παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἐν ἐργασίμοις ἄφθονος.

293. **Pycnocomon Acorna** (L.) Dalech. Πυκνάκαν-

θος ἢ **Ἀκορνα**. Ἐν χέρσοις. Μονή. Τὸ Πυκνόκομον τοῦ Διοσκορίδου ἀναφέρεται εἰς ἄλλο φυτόν, ἴσως χειλανθές τι. Ὅθεν ἐσφαλμένως ἀπεδόθη ἡ ὀνομασία εἰς τὸ Κιναροειδές τοῦτο ὑπὸ Λινναίου.

294. **Carduus pycnocephalus** L. **Κάρδος** ἢ **πυκνοκέφαλος**. Παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινή. Var. **albidus** (MB. pro specie) Boiss. Ποικ. ἢ ὑπόλευκος. Παλαιοχώρα (Friedr.).

295. **Carthamus lanatus** L. **Κάρθαμος** ὁ ἐριοφόρος. Ἐν ἀρούραις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Πηγαδάκια, Μεσαγρός.

296. **C. leucocaulos** Sibth. Fl. Gr. tab. 842. **Κ.** ὁ λευκόκαυλος. Ἐν ἀρούραις μετὰ τὸ θέρος κοινός. Πηγαδάκια, Μεσαγρός κτλ. (Ἀργ. Κυκλ.).

297. **C. Sartorii** Heldr. Herb. Graec. norm. (1891). **Κ.** ὁ τοῦ Σαρτωρίου. Μετὰ τῶν προηγουμένων.

298. **Cnicus benedictus** L. **Κνῆκος** ἢ **ιεράκανθος**. Ἐν ἀνίκμοις. Κοντό. Κοινῶς ἀλλαχοῦ Ἀγιάγκαθον (Ἀττ. Ἀργ.).

299. **Centaurea spinosa** L. **Κενταύριον** τὸ ἀκανθῶδες. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίαις (Ἀττ. Κυκλ.).

300. **C. Hellenica** Boiss. et Sprun. **Κ.** τὸ ἐλληνικόν. Ἐν πετρώδεσιν ὄρεινοῖς. Μονή, Ὅρος. Κοινῶς «Σαλιβάρβαρο». Νέον λαχανεύεται.

301. **C. Melitensis** L. **Κ.** τὸ μελιταῖον. Ἐν ἀνίκμοις σπαν. Ἀνατολικὴ ἀκτὴ, πλησίον τοῦ Ναοῦ καὶ πρὸς βορρᾶν εἰς Περιβόλια. (Ἐν Λακωνίᾳ κατὰ Sibthorp. ἀλλαχοῦ δὲ δὲν εὑρέθη ἐν Ἑλλάδι).

302. **Microlonchus Salmanticus** (L.) DC. **Μικρολόγχη** ἢ **σαλαμαντική**. Ἐν πετρώδεσι, πέριξ τοῦ Ναοῦ καὶ εἰς τὴν Ἀνατ. ἀκτὴν. (Ἀργ.).

303. **Crupina Crupinastrum** Moris. **Κρυπίνη** ἢ **κηδέστρια**. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.

γ'. Κιχωριώδη. *Cichoraceae*.

304. **Sonchus glaucescens** Jord. **Σόγχος** ὁ γλαυκίζων. Ἐν ἀρούραις.

305. **S. asper** L. **Σ.** ὁ τραχύς. Ἐν ἐργασίμοις τόποις. Μονή.

306. **S. oleraceus** L. **Σ.** ὁ λαχανηρός. Μετὰ τῶν προηγουμένων.

307. **S. tenerrimus** L. Σ. ὁ λεπτόβλαστος. Ἐν κρημνώδεσι καὶ ἐπὶ τοίχων. Μονή, Ἀκρωτ. Πέρδικα.

308. **Lactuca saligna** L. **Θρίδαξ** ἡ λιγυρά. Ἐν χέρσοις, ἀμπελῶσι (Τούντας, Νοεμβρ. 1897).

309. **L. Cretica** Desf. Θ. ἡ κρητική. Ἐν θαμνώδεσι σπανία. Ναός.

310. **Chondrilla ramosissima** Sibth. Fl. Gr. t. 795. **Χονδρίλλη** ἡ πολύκλαδος. Ἐν χέρσοις, Μονή.

311. **Taraxacum minimum** Brig. (1816) T. gymnanthum (Link. 1834). **Ταράξακον** τὸ πάνσμικρον. Παρὰ τὰς ὁδοὺς (Τούντας, Νοεμβρ. 1897).

312. **T. lævigatum** (Willd.) DC. forma *stenoloba* Heldr. **T.** τὸ λειωτὸν ποικ. τὸ στενόλοβον. Ἐν ἀνίκμοις κοινόν. Κοινῶς «Πικραλίδα».

313. **Crepis bulbosa** (L.) Tausch. **Κρηπίς** ἡ βολβώδης. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίοις Αἰγίνης καὶ Ἀγκιστρίου.

314. **C. foetida** L. **K.** ἡ δύσοσμος. Ἐν ἐργασίμοις. Μονή.

315. **C. neglecta** L. **K.** ἡ κατημελημένη. Ἐν γεωλόφοις ἀνίκμοις. Μονή.

316. **Picridium picroides** (L.) Hal. **Πικρίδιον** τὸ πικροειδές. Ἐν πετρώδεσι. Ναός. Πέρδικα. Κοινῶς Γαλατσίδα.

317. **Zacyntha verrucosa** Gärttn. **Ζακυνθία** ἡ ἀκροχορδονώδης. Ἐν ἐργασίμοις. Μονή.

318. **Geropogon glaber** L. **Γεροπόγων** ὁ ἄθριξ. Ἐν πετρώδεσιν. Ἐπὶ τοῦ Ὄρους κοινόν.

319. **Tragopogon australis** Jord. **Τραγοπόγων** ὁ νότιος. Ἐν ἀρούραις.

320. **Scorzonera crocifolia** Sibth. Fl. Gr. tab. 716. **Σκορδονέρα** ἡ κροκόφυλλος. Ἐν πετρώδεσι. Πλησίον τοῦ Ναοῦ.

321. **S. lanata** MB. Σ. ἡ ἐριοφόρος. Ἐν πετρώδεσι. Πέριξ τοῦ ναοῦ.

322. **S. mollis** MB. Σ. ἡ ἀπαλή. Ἐν πετρώδεσι. Ναός (Friedr.).

323. **Urospermum picroides** (L.) Desf. **Οὔροσπερμον** τὸ πικροειδές. Ἐν ἐργασίμοις. Παλαιοχώρα, Μονή.

324. **Helminthia echioides** L. **Ἑλμινθία** ἡ ἐχιοειδής. Ἐν χέρσοις. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους.
325. **Picris pauciflora** Willd. **Πικρίς** ἡ ὀλιγανθής. Ἐν γεωλόφοις. Νάος.
326. **P. Sprengeriana** (L.) Lamk. **Π.** ἡ **Σπρεγγεριανή**. Ἐν πετρώδεσιν. Ἀνωθεν τῆς Ἀγίας Μαρίνης.
327. **Leontodon Graecum** Boiss. et Heldr. **Λεόντοδον** τὸ ἐλληνικόν. Ἐν πετρώδεσι. Πλησίον τοῦ ναοῦ (Ἀττ. Ἀργ.).
328. **Thrincia tuberosa** (L.) DC. **Θρίγκιον** τὸ κονδυλόρριζον. Ἐν γεωλόφοις κοινόν.
329. **Hypochoeris Neapolitana** DC. **Ὑποχοιρίς** ἡ νεαπολίτις. Ἐν ἀρούραις.
330. **H. glabra** L. forma *nana*, **Γ.** ἡ ἄθριξ, παραλλαγή ἡ νανοφυής. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.
331. **H. Cretensis** (L.) Bory. et Chaub. **Γ.** ἡ κρητική. Ἀκρωτ. Πέρδικα (Friedr.).
332. **Seriola Aetnensis** L. **Σερίδιον** τὸ αἰτναῖον. Ἐν ἐργασίμοις καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.
333. **Scolymus Hispanicus** L. **Σκόλυμος** ὁ ἰσπανικός. Ἐν ἐργασίμοις. Κοινῶς Σκόλυμβρος.
334. **Catanance lutea** L. **Κατανάγκη** ἡ κιτρίνη. Ἐν παραθαλασσίαις (Sartori Μαΐου 1835). Φυτόν σπάνιον ἐν Ἑλλάδι (Πελοπ. Bory, Κάρπαθος Pichler, Κρήτη).
335. **Cichorium divaricatum** Schousb. **Κιχώριον** τὸ τανύκλαδον. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή. (Ἀττ. Κυκλ.).
336. **C. spinosum** L. **Κ.** τὸ ἀκανθῶδες. Ἐν παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετωπίου.
337. **Tolpis umbellata** Bertol. **Τολύπιον** τὸ σκιαδοφόρον. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
338. **Hedypnois tubaeformis** Ten. **Ἡδύπνους** ἡ βυκανοειδής. Ἐν ἀνίκμοις τῆς Β. ἀκτῆς. Ὄρος.
339. **Hyoseris scabra** L. **Ὑόσερις** ἡ τραχεῖα. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
340. **Rhagadiolus stellatus** (L.) Willd. **Ῥαγάδιον**

τὸ ἀστρωτὸν var. *edulis* W. (pro specie) ποικιλ. τὸ ἐδώδιμον.
'Εν ἐργασίμοις. Μεσαγρός.

38. Κωδωνισκώδη. *Campanulaceae*.

341. **Campanula tomentosa** Vent. **Κωδωνίσκος** ὁ γνα-
φαλώδης. 'Εν κρημνώδεσι. Παλαιοχώρα.

342. **C. Erinus** L. **Κ.** ὁ 'Ερινος. 'Εν ἀνίκμοις. Περιβόλια.

343. **Specularia Speculum** (L.) A. DC. **Κατοπτρὶς**
ἡ τῆς 'Αφροδίτης. 'Εν ἀρούραις. Βόρ. τμήμα.

39. 'Ερεικώδη. *Ericaceae*.

344. **Erica verticillata** Forsk. **'Ερείκη** ἡ σφονδυλόεσσα.
'Εν γεωλόφοις καὶ ὄρεινοις ἀφθόνως. Κοινῶς «'Ρεῖγγλες».

3. **Στεφανανθῆ.**

40. 'Ελαιώδη. *Oleaceae*.

345. **Olea Europaea** L. **'Ελαία** ἡ εὐρωπαϊκὴ. var. α.
Oleaster (Hoffm. et Lk. pro specie) DC. ποικ. ὁ Κότινος. 'Εν
πετρώδεσι. Κοινῶς «'Αγριλῆά». var. β. *sativa* (Hoffm. et Lk.
pro specie) DC. ποικ. ἡ ἡμερος. Καλλιεργεῖται. Κοινῶς 'Ελῆά.

41. Γεντιανώδη. *Gentianaceae*.

346. **Erythraea latifolia** Sm. **'Ερυθραία** ἡ πλατύφυλ-
λος. 'Εν γεωλόφοις Αἰγίνης καὶ ἐν τῷ νησυδρίῳ Μετωπίῳ.

347. **E. pulchella** (Sw.) Fries. **Ε.** ἡ χαρίεσσα. 'Εν πετρώ-
δεσι τοῦ 'Ορους.

42. Περιαλλοκαυλώδη. *Convolvulaceae*.

348. **Convolvulus oleifolius** Desv. **Περιολλόκαυλον**
τὸ ἐλαιόφυλλον. 'Εν πετρώδεσι παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετωπίου.

349. **C. Dorycnium** L. **Π.** τὸ Δορύκνιον. 'Εν ἀνίκμοις, παρὰ
τὰς ὁδοὺς οὐ σπάνιον.

350. **C. arvensis** L. **Π.** τὸ ἀρουραῖον. 'Εν ἐργασίμοις τόποις.

Var. *Cherleri* Ag. (pro specie). Ποικ. ἡ τοῦ Χερλερίου. Ἐν πετρώδεσιν εἰς τὰς κλιτύς τοῦ Ὄρους.

351. *C. altheoides* L. Π. τὸ ἀλθαιοειδές. Ἐν ἐργασίμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.

352. *C. tenuissimus* Sibth. Fl. Gr. tab, 105. Π. τὸ λεπτοφυέστατον. Ἐν γεωλόφοις. Ναός.

353. *C. pentapetaloides* L. Π. τὸ πενταπεταλοειδές. Ἐν πετρώδεσι τῆς Ἀνατ. ἀκτῆς σπάνιον. Ἰανιττιό. (Πελ.).

354. *Cuscuta globularis* Bert. **Ἐπίθυμον** τὸ σφαιροειδές. Ἐν γεωλόφοις ἐπὶ τῶν φρυγάνων. Παλαιοχώρα κτλ.

43. Βουγλωσσώδη. *Borraginaceae*.

355. *Heliotropium Europaeum* L. **Ἡλιοτρόπιον** τὸ εὐρωπαϊόν. Ἐν ἐργασίμοις.

356. *H. villosum* Willd. *H.* τὸ τανύτριχον. Ἐν ἐργασίμοις (Τούντας. Νοεμβρ. 1897).

357. *Anchusa undulata* L. **Ἀγχουδα** ἡ κυματόφυλλος. Ἐν ἀρούραις. Μεσαγρός.

358. *A. hybrida* Ten. *A.* ἡ νόθος. Ἐν ἐργασίμοις παραθαλασσίαις. Περιβόλια.

359. *A. Italica* Retz. *A.* ἡ Ἰταλική. Ἐν ἐργασίμοις τοῦ νησυδρίου Μετωπίου.

360. *A. Spruneri* Boiss. *A.* ἡ τοῦ Σπρουνέρου. Ἐν ἐργασίμοις. Περιβόλια.

361. *Lycopsis variegata* L. **Λυκοψὶς** ἡ ποικιλόχρους. Ἐν πετρώδεσι τῆς Β. ἀκτῆς. Κοντὸ κτλ.

362. *Echium Italicum* L. **Ἐχιον** τὸ ἰταλικόν. Ἐν ἐργασίμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς.

363. *E. plantagineum* L. *E.* τὸ ἀρνογλωσσοειδές. Ἐν ἀνέμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Μονή.

364. *E. arenarium* Guss. *E.* τὸ ἀμμόφιλον. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίαις τῆς Δυτ. ἀκτῆς, Περιβόλια κτλ.

365. *E. calycinum* Viv. *E.* τὸ καλυνκῶδες. Ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα.

366. **Alkanna tinctoria** (L.) Tausch. **Ἀλκάννα** ἡ βα-
φική. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.

367. **Lithospermum arvense** L. **Λιθόσπερμον** τὸ
ἀρουραῖον. Ἐν ἀρούραις καὶ ἐν ἐργασίμοις τόποις. Μονή.

368. **L. Apulum** (L.) Vahl. **Λ.** τὸ ἄπουλον. Ἐν ἀνίκμοις.
Μονή. Πέρδικα.

369. **Myosotis litoralis** Stev. **Μυοσωτὶς** ἡ παράκτιος.
Παρὰ τὸν ναὸν (Friedr.). (Ἄττ.).

370. **M. Cadmea** Boiss. **Μ.** ἡ καδμεία. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή
(Ὑδρα. Μῆλος).

371. **M. collina** Hoffm. **Μ.** ἡ λοφοδίαιτος. Ἐν ἀνίκμοις.
Πλησίον τῆς πόλεως.

372. **Cynoglossum pictum** Ait. **Κυνόγλωσσον** τὸ
γραπτόν. Ἐν γεωλόφοις παρὰ τὰς ὁδοὺς. Βόρ. ἀκτὴ. Μονή.

44. Σολανώδη. *Solanaceae*.

373. **Hyoscyamus albus** L. forma *major*. **H. major**
Mill. **Ὑοσκύαμος** ὁ λευκός, παραλλαγή ὁ μείζων. Ἐν ἐρειπίοις,
παρὰ τὰς ὁδοὺς. Μονή καὶ ἀλλαχοῦ. (Ἄττ. Κυκλ.).

374. **Lycium Europaeum** L. **Λύκιον** τὸ Εὐρωπαϊον. Ἐν
γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Ῥάμνος τῶν ἀρχαίων. Κοινῶς «Ἀράμνια».

375. **Solanum nigrum** L. **Σόλανον** τὸ μέλαν. Στρύχνος
ἐδώδιμος Θεοφράστου καὶ Στρύχνος κηπαῖος Διοσκορίδου. Λαχανεύε-
ται. Κοινῶς «Ἀμπελουρίδα». Ἐν ἐργασίμοις τῆς Β. ἀκτῆς. Κοντὸ
(Τούντας, Νοεμβρ. 1897).

ΣΗΜ. Καλλιεργοῦνται ἐν τοῖς λαχανοκήποις συχνὰ τὸ **Σόλανον** τὸ μηλο-
γενές (*Solanum Melongena* L. κοινῶς Μελιτσανιά) καὶ τὸ **Λυκοπερσικόν**
τὸ ἐδώδιμον (*Lycopersicum esculentum* Mill. κοινῶς Ντοματιά).

45. Γρομφαδιώδη. *Scrofulariaceae*.

376. **Verbascum plicatum** Sibth. Fl. Gr. tab. 226.
Βάρβασκον τὸ πτυχωτόν. Ἐν πετρώδεσι. Μονή καὶ ἀλλαχοῦ.

377. **V. pinnatifidum** Vahl. **Β.** τὸ πτεροσχιδές. Ἐν παρα-
θαλασσίοις τῆς Β. ἀκτῆς.

378. **V. sinuatum** L. **Β.** τὸ κολπῶδες. Παρὰ τὰς ὁδοὺς, ἐν χέρσοις.

379. **Scrofularia peregrina** L. **Γρουφιδόχορτον** τὸ ἄλλοδαπὸν (Σκροφουλαρία ἢ ἄλλοδαπή). Ἐν πετρώδεσιν, ἐπὶ τοίχων. Κοντό, Παλαιοχώρα.

380. **S. canina** L. Γ. τὸ κυνικόν. **S. bicolor** Sibth. Fl. Gr. tab. 602. Ἐν γεωλόφοις. Μονή. Β. ἀκτὴ.

381. **S. filicifolia** Sibth. Fr. Gr. t. 600. Γ. τὸ περικιδόφυλλον. Ἐν πετρώδεσι.

382. **Antirrhinum Orontium** L. var. *calycinum* (Lamk. pro specie) Lange. **Ἀντίρρινον** τὸ Ὀρόντιον ποικ. τὸ καλυκῶδες. Ἐν πετρώδεσι.

383. **Linaria triphylla** (L.) Mill. **Λίνουψις** ἢ τριφύλλος. Ἐν ἀρούραις. Δυτ. ἀκτὴ. Περιβόλα.

384. **L. Chalepensis** (L.) Mill. Α. ἢ χαλεπεΐα. Ἐν ἐργασίμοις. Μονή. Βόρ. τμήμα.

385. **L. micrantha** (Cav.) Spreng. Α. ἢ μικρανθής. Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.

386. **L. Pelisseriana** (L.) Mill. Α. ἢ Πελισσεριανή. Ἐν πετρώδεσιν. Ὅρος.

387. **L. Sieberi** Reichb. Α. ἢ τοῦ Σιβέρου. Ἐν ἐργασίμοις. Μεσαγρός.

388. **L. Graeca** (Bory et Chaub.) Α. ἢ Ἑλληνική. Ἐν πετρώδεσι καὶ ἀμμώδεσι σπανία. Περιβόλα, Μονή.

389. **Veronica Anagallis** L. **Βερονίκη** ἢ Ἀναγαλλίς. Ἐν καθύγροις. Περιβόλα, Κοντό.

390. **V. arvensis** L. Β. ἢ ἀρουραία. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

391. **V. Cymbalaria** Bodard. Β. τὸ κυμβάλιον. Ἐν ἐργασίμοις, ἐπὶ τοίχων κτλ. Περιβόλα, Κοντό.

392. **Trixago Apula** Stev. **Τριχίτων** ἢ ἄπουλος. Ἐν ἀρούραις. Μεσαγρός. Μονή.

393. **Eufragia latifolia** (L.) Griseb. **Εὐφραγία** ἢ πλατύφυλλος. Ἐν γεωλόφοις. Βόρ. ἀκτὴ. Ναός.

46. Ὀροβαγχιώδη. *Orobancheaceæ*.

394. **Phelipaea Muteli** (F. Schultz.) Reut. **Φελιπαία** ἢ τοῦ Μυτέλου. Ἐν ἀνίκμοις ἐπὶ τῶν ῥιζῶν Κιχωριοειδῶν. Κοντό.

395. **Orobanche Spruneri** F. W. Sch. Ὀροβάγχη ἡ τοῦ Σπρουνέρου. Ἐν πετρώδεσιν ἐπὶ τῆς ῥίζης τοῦ Κίστου. Μονή. (Ἀττ. Πελ.).

396. **O. speciosa** DC. **O.** ἡ εὐπρεπής. Ἐν ἐργασίμοις ἐπὶ τῆς ῥίζης τοῦ Κυάμου. Πλησίον τῆς πόλεως.

397. **O. pubescens** D'Urv. **O.** ἡ τριχώδης. Ἐν παραθαλασσίοις. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως.

398. **O. hyalina** Sprun. apud Reut. **O.** ἡ ὑαλίνη. Ἐν παραθαλασσίοις Αἰγίνης (Spruner), Ἀγκιστρίου (Heldreich). (Σπάνιον εἶδος γνωστὸν μόνον καὶ ἐκ Κεφαλληνίας).

47. Ἀκανθώδν. *Acanthaceae*.

399. **Acanthus spinosus** L. Ἀκανθος ἡ ἀκανθώδης. Ἐν ἐργασίμοις κοινή.

48. Ἀγνώδν. *Verbenaceae*.

400. **Vitex Agnus castus** L. Ἄγνος ἡ αἰδήμων. Ἐν πετρώδεσι. Βόρ. τμήμα, Μονή, Ὄρος κτλ.

49. Χειλανθῆ. *Labiatae*.

401. **Prasium majus** L. Πράσιον τὸ μεῖζον. Ἐν θαμνώδεσιν. Ὄρος. Ναός.

402. **Teucrium Graecum** Celak. Τεύκριον τὸ ἐλληνικόν. Ἐν πετρώδεσι. Ναός. Τὸ φυτὸν τῆς Αἰγίνης εἶνε παραλλαγή ταπεινοτέρα μετὰ φύλλων στενωτέρων συγκριτικῶς πρὸς τὸν κοινόν τύπον (τῆς Ἀττικῆς κτλ.).

403. **T. polium** L. **T.** τὸ πολιόν. var. α. *vulgare* Benth. ποικ. τὸ κοινόν. Ἐν πετρώδεσι κοινόν.

404. **Ajuga Pseudoiva** DC. Ἀγνιοῦχος ἡ ψευδοῖβη. Ἀπαντᾷ συχνὰ ἡ παραλλαγή κλειστόγαμος (*forma cleistogama*), ἥτις εἶνε ἀπέταλος. Ἐν ἀνίκμοις καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς οὐ σπανία.

405. **Salvia triloba** L. fil. Ἐλελίσθακος ὁ τρίλοβος. Ποικίλλει συχνὰ μετὰ φύλλων ἄνευ τῶν κατὰ τὴν βάσιν λοβίων. Ἐν πετρώδεσι. Κοντό, Παλαιοχώρα κτλ. Κοινῶς «Ἀλισφακιά καὶ Φασκομηλιά».

406. *S. Barrelieri* Ten. *E.* ὁ τοῦ Βαρρελιέρου. Εἰς τὰς κλι-
τῆς τοῦ Ὄρους ἄφθονος (Ἀττ. Πελ.).

407. *S. verbenaca* L. *E.* ὁ περιστεριωνοειδής. var. α. *se-
rotina* Boiss. ποικ. α. ὁ ὄψιος. Ἐν πετρώδεσι. Μονή. — Var.
β. *vernalis* Boiss. ποικ. ὁ ἐαρινός. Ἐν πετρώδεσιν (εὐρεθεὶς ὑπὸ
τοῦ κ. Τούντα κατὰ Νοέμβριον ἤδη ἀνθίζων).

408. *S. Horminum* L. *E.* τὸ Ὀρμινον («Ὀρμινον» τοῦ Διο-
σκορίδου). Ὁ τύπος τοῦ εἶδους κοινὸς ἐν Ἀττικῇ καὶ ἀλλαχοῦ δὲν
παρατηρήθη ἐν Αἰγίνῃ, ἀλλὰ ἡ ποικ. β. μικρόλοφος (var. β. *co-
mosula* Heldr.) μεσάζουσα μεταξὺ τοῦ τύπου καὶ τῆς ἐπομένης
ποικιλίας μετὰ κορυφαίου λοφίσκου τοῦ ἀνθοφόρου στάχυος ἐκ μι-
κροτέρων ῥοδοχρόων φυλλαρίων συνισταμένου. — Var. γ. *viridis*
(L. pro specie, Sibth. Fl. Gr. tab. 19) Parlat. ποικ. ὁ πρά-
σινος. Ἀμφότεραι ποικιλίαι κοιναὶ ἐν ἀνέγκμοις καὶ πετρώδεσι.

409. *Rosmarinus officinalis* L. Λιβανωτὶς ἡ φαρμακευ-
τικὴ. Ἐν κρημνώδεσιν αὐτοφυής. Κοντό, Πηγαδάκια, Ναὸς κλ. (Κυκλ.).

410. *Zizyphora capitata* L. Ζιζυφώρα ἡ κεφαλωτή. Ἐν
πετρώδεσι σπαν. Ὄρος.

411. *Lavandula Stoechas* L. Λαβαντὶς ἡ στοιχάς. Ἐν
πετρώδεσιν ἀφθόνως. Κοινῶς «Βαϊά».

412. *Lamium amplexicaule* L. Λάμιον τὸ περίκλυον.
Ἐν ἀρούραις κοινόν.

413. *Phlomis fruticosa* L. Φλομὶς ἡ θαμνώδης. Ἐν
θαμνώδεσι.

414. *Ballota Acetabulosa* L. Βαλλωτὴ ἡ κρατηροφόρος.
Τρίτη φλομὶς ἡ καλουμένη Λυχνίτις τοῦ Διοσκορίδου «εἰς ἐλλύχνια
χρησίμη»¹. Ἐν γεωλόφοις, χέρσοις κτλ. συχνά. Κοινῶς Φάσσα ἢ
Ἀνεμοφωλιά.

415. *Marrubium vulgare* L. var. *Apulum* Ten. (pro
specie). Μαργούβιον τὸ κοινὸν ποικ. τὸ ἄπυλον. Πράσιον τοῦ
Διοσκορίδου. Ἐν χέρσοις, κατὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν. Κοινῶς «Μαρ-
μαράκιον».

¹ Αἱ κάλυκες καὶ τὴν σήμερόν εἰσιν ἐν χρήσει παρὰ τῷ λαῷ ὡς «λυ-
χνάρακια». (Βλ. Διοσκ. περὶ ὕλης ἰατρ. Δ', ρβ'.)

416. **Sideritis Romana** L. **Σιδνηρίτις** ἡ **Ῥωμαία**. Ἐν τόποις ἀνέκμοις συχνά.

417. **S. lanata** L. **Σ.** ἡ **ἐριοφόρος**. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ τὸν Sartori. (Ἄφθονος ἐν Μεθάνοις καὶ ἐν Θήρᾳ).

418. **Calamintha incana** (Sibth. Fl. Gr. tab. 577). Boiss. et Heldr. **Καλαμίνθη** ἡ **πολιά**. Ἐν χέρσοις, ἐρειπίοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς (Τούντας, Νοεμβρ.).

419. **C. graveolens** (M. B.) Benth. **Κ.** ἡ **βαρύοσμος**. **Thymus exiguus** Sibth. Fl. Gr. tab. 575 (συνώνυμον ἀρχαιότερον ἀλλὰ ἀκατάλληλον). Ἐν πετρώδεσι. Μονή.

420. **Micromeria plumosa** Hampe. **Μικρομερίς** ἡ **πτερωτή**. Ἐν κρημνώδεσι. Παλαιοχώρα.

421. **M. Graeca** (L.) Benth. **Μ.** ἡ **ἐλληνική**. Ἐν πετρώδεσι. Ναός (Friedr.).

422. **M. Juliana** (L.) Benth. **Μ.** ἡ **Ἰουλιανή**. Ἐν πετρώδεσι. Παλαιοχώρα.

423. **Thymus capitatus** (L.) Hoffm. et Link. **Θύμος** ὁ **κεφαλωτός**. Ἐν γεωλόφοις· φρύγανον κοινὸν ἐν Αἰγίνῃ καὶ Μετωπίῳ.

50. Πασχαλιδώδη. *Primulaceae*.

424. **Anagallis coerulea** Schreb, Lam. **Ἀναγαλλίς** ἡ **κυανῇ**. **A. arvensis** β. **coerulea** Gren. et Godr. Boiss. Ἐν ἐργασίμοις κοινή.

425. **A. arvensis** L. **A.** ἡ **ἀρουραία**. **A. phoenicea** Lamk. **A. arvensis** α. **phoenicea** Gren. et Godr., Boiss. Ἐν ἐργασίμοις σπανιωτέρα τῆς προηγουμένης.

426. **Cyclaminos Graeca** Link. **Κυκλάμινος** ἡ **Ἑλληνική**. Ἐν πετρώδεσι. Ναός, Ὄρος.

427. **C. Mindleri** Heldr. **Κ.** ἡ **τοῦ Μινδλέρου**. Ἀνεκαλύφθη τὸ νέον εἶδος τοῦτο ἐν πετρώδεσιν ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὄρους, εἰς τὰ πέριξ τῆς Μονῆς ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Μάρκου Μίνδλερ τὴν 6 Νοεμβρίου 1897. Διαφέρει τοῦ προηγουμένου κατὰ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα εἰσι πολὺ μικρότερα, πρὸ πάντων ὅμως κατὰ τὴν στεφάνην, ἧς αἱ λακίδες εἰσὶ στενώταται καὶ στεροῦνται κατὰ τὴν βάσιν αὐτῶν τῶν λευκῶν ἐκείνων διὰ πτυχῆς σχηματιζομένων ὀδόντων τοῦ

φάρυγγος. Συγγενεύει ὡς ἐκ τούτου μετὰ τῆς *K.* τῆς καμπυλωτῆς (*C. repanda* Sibth.), ἥτις ὅμως εἶνε εἶδος ἐαρινὸν καὶ κατὰ τὰ ἄλλα πολὺ διάφορον.

51. Ἀλυπώδην. *Globulariaceae*.

428. **Globularia** *Alypum* L. Ἀλυπον τὸ φρυγανῶδες. Ἐν θαμνώδεσι. Πλησίον τοῦ Ναοῦ.

52. Στατικώδην. *Plumbaginaceae*.

429. **Statice** *sinuata* L. Στατικὴ ἡ κολπωτή. Ἐν παραθαλασσίαις.

430. **S.** *Thouini* Viv. Σ. ἡ τοῦ Θουίνου. «*Insula Aegina Graeciae* (herb. Fauché!)» κατὰ τὸν Boissier *Flor. Or.* IV. p. 858. Θεωρῶ δ' ἀμφίβολον τὴν ἐν Αἰγίνῃ ὑπαρξίν τοῦ φυτοῦ τούτου τῆς Ἀφρικῆς καὶ Παλαιστίνης. Ἴσως ἡ σημείωσις ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Fauché εἶνε ἐσφαλμένη.

431. **S.** *rorida* Sibth. *Fl. Gr.* tab. 298. Σ. ἡ παχυνέσσα. Ἐν παραθαλασσίαις. Ἐν τῷ νησυδρίῳ Μετωπίῳ.

432. **S.** *echioides* L. Σ. ἡ ἐχιοειδής. *St. aristata* Sibth. *Fl. Gr.* tab. 299. Ἐν ἀνίκμοις. Μεσαγρός κτλ.

53. Ἀρνογλωσσώδην. *Plantaginaceae*.

433. **Plantago** *Psyllium* L. Ἀρνόγλωσσον τὸ ψύλλιον (Διοσκορίδου). Ἐν ἀνίκμοις. Μονή.

434. **P.** *Coronopus* L. Α. ὁ Κορωνόπους (Διοσκορ.). Ἐν παραθαλασσίαις. Πέρδικα (Friedr.).

435. **P.** *amplexicaulis* Cav. Α. τὸ περίκτυλον. Ἐν πετρώδεσι. Μονή. Πέρδικα. (Ἀττ. Πελ. Ἀστυπάλαια D'Urv.).

436. **P.** *lanceolata* L. Α. τὸ λογχοειδές. Ἐν ὑφύγροις. Μεσαγρός.

437. **P.** *Lagopus* L. Α. ὁ λαγώπους. Ἐν ἀνίκμοις, ἐν ταῖς ὁδοῖς. Μονή κτλ.

438. **P.** *albicans* L. Α. τὸ λευκάξον. Ἐν ἐργασίμοις. Μονή. Πέρδικα.

439. **P. Bellardi** All. *A.* τὸ τοῦ Βελλαρδίου. Ἐν ξηροῖς τόποις. Μονή.

440. **P. major** L. *A.* τὸ μείζον. Ἐν ἀνίκμοις καὶ ἐργασίμοις. Μονή.

4. Μονοχίτωνα.

54. Ἀμαραντώδη. *Amarantaceae*.

441. **Amarantus chlorostachys** Willd. Ἀμάραντος ὁ χλωρόσταχυς. Ἐν ἐργασίμοις. Περιβόλια (Αὐγ. 1859, Ὀρφανίδης). Κοντὸ (1897. Τούντας). Τὸ φυτὸν τοῦτο κατάγεται ἐξ Ἀμερικῆς. (Ἀττ. Πελ.).

442. **A. viridis** L. *A.* ὁ πράσινος. Ἐν ἐργασίμοις. Κοντὸ (Νοεμβρ. 1897. Τούντας).

55. Χηνοποδιώδη. *Chenopodiaceae*.

443. **Chenopodium murale** L. Χηνοπόδιον τὸ ἐπιτείχιον. Ἐν ἐρειπίοις παρὰ τὰς ὁδοὺς κτλ. πλησίον τῆς πόλεως καὶ ἀκρωτ. Πέρδικα.

444. **Ch. opulifolium** Schrad. *X.* τὸ ὀπυλόφυλλον. Ἐν ἐργασίμοις (Τούντας).

445. **Ch. Vulvaria** L. *X.* τὸ χοιρόξον. Ἐν ἐρειπίοις καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς (Τούντας).

446. **Salicornia fruticosa** L. Σαλικορνία ἡ θαμνώδης. Ἐν παραθαλασσίοις Αἰγίνης καὶ Μετωπίου.

56. Πολυγονώδη. *Polygonaceae*.

447. **Emex spinosus** (L.) Campd. Ἐμετήριον τὸ ἀκανθῶδες. Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίοις, πλησίον τῆς πόλεως.

448. **Rumex conglomeratus** Murr. Λάπαθον τὸ συμφορητόν. Ἐν ἀρούραις, παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινόν.

449. **R. divaricatus** L. *A.* τὸ τανύκλαδον. *R. pulcher* β. *divaricatus* Arcang. *R. Aeginensis* Heldr. Mss. Ἐν πετρώδεσιν, ἐν χέρσοις. (Ἀττ. Κυκλ.).

450. **R. tuberosus** L. *A.* τὸ κονδυλόρριζον. Ἐν γεωλόφοις πετρώδεσι κοινόν.

451. **Polygonum maritimum** L. **Πολύγονον** τὸ παρα-
θαλάσσιον. Ἐν ἁμμώδεσι παραθαλασσίοις.

452. **P. equisetiforme** Sibth. Fl. Gr. tab. 361. Π. τὸ
ἰππουριδῶδες. Ἐν πετρώδεσιν. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ Bory et Chau-
bard Exped. de la Morée.

57. Δαφνώδην. *Lauraceae*.

453. **Laurus nobilis** L. **Δάφνη** ἡ εὐγενής. Καλλιεργη-
μένη καὶ ἡμιαγρία. Κοινῶς Βαϊά.

58. Σανταλώδην. *Santalaceae*.

454. **Thesium humile** Vahl. **Θήσειον** τὸ ταπεινόν. Ἐν
ἀρούραις. Μονή. Μετῶπι.

59. Ἐλαιαγνώδην. *Elaeagnaceae*.

455. **Elaeagnus angustifolia** L. **Ἐλαίαγνος** ἡ στενό-
φυλλος. Ἐν παραθαλασσίοις.

60. Κυτινώδην. *Cytinaceae*.

456. **Cytinus Hypocistis** L. **Κύτινος** ἡ Ἵπόκυστις. Εἰς
τὰς ῥίζας τοῦ Κίστου παράσιτος. Ἀνατολ. ἀκτὴ, Ἰανιτσιό.

61. Ἀριστολοχιώδην. *Aristolochiaceae*.

457. **Aristolochia microstoma** Boiss. **Ἀριστολοχία**
ἡ μικρόστομος. Ἐν πετρώδεσιν εἰς τὰς κλιτῦς τοῦ Ὄρους. (Ἀττ.).

62. Εὐφορβιώδην. *Euphorbiaceae*.

458. **Andrachne telephoides** L. **Ἀνδράχνη** ἡ τελε-
φιοειδής. Ἐν πετρώδεσιν. Ναός. (Ἀττ. Κυκλ.).

459. **Crozophora verbascifolia** (Willd.) A. Juss.
Κροσδοφόρα ἡ βαρβασκόφυλλος. Ἐν χέρσοις (Τούντας, Νοέμ-
βριος 1897).

460. **Mercurialis annua** L. **Μερκουριάλις** ἡ ἐπέτειος.
Λινόζωστις Διοσκορίδου. Ἐν ἐργασίμοις κοινή.

461. **Euphorbia Helioscopia** L. **Εὐφόρβιον** ὁ Ἡλιο-
σκόπιος (Διοσκ.). Ἐν ἐργασίμοις κοινόν.

462. **E. pterococca** Brot. *E.* τὸ πτερόκοκκον. Ἐν πετρώδεσιν. Ὀρος.

463. **E. Sibthorpii** Boiss. *E.* τὸ τοῦ Σιπθωρείου. Τιθύμαλος ὁ ἄρρην ἢ Χαρακίας Διοσκορίδου. Ἐν γεωλόφοις. Μονὴ καὶ ἀλλαχοῦ.

464. **E. Paralias** L. *E.* ὁ Παραλίας (Διοσκ.). Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίοις. Βόρ. ἀκτὴ ἄφθονον.

465. **E. falcata** L. *E.* τὸ δρεπανοειδές. Ἐν ἐργασίμοις. Περιβόλα.

466. **E. Peplus** L. *E.* ὁ Πέπλος (Διοσκ.). Ἐν ἐργασίμοις κοινόν.

467. **E. exigua** L. *E.* τὸ πᾶμμικρον. Ἐν ἐργασίμοις.

468. **E. Peplis** L. *E.* ἡ Πεπλῖς (Διοσκ.). Ἐν ἀμμώδεσι παραθαλασσίοις κοινόν.

63. Ἀρτοκαρπώδη. *Artocarpaceae*.

469. **Ficus Carica** L. **Συκῆ** ἡ καρική. Συχνὰ καλλιεργημένη. Κοινῶς Συκιά. Καὶ ἀγρία ἐν κρημνώδεσι (*F. Caprificus* L.). Κοινῶς Ἀγριοσυκιά.

64. Κνιδώδη. *Urticaceae*.

470. **Urtica pilulifera** L. **Κνίδον** ἡ κυκλισκοφόρος. Ἐν ἐρειπίοις κοινή.

471. **U. urens** L. **Κ.** ἡ καυστική. Ἐν ἀρούραις.

472. **Parietaria Judaica** (L.) Boiss. **Παρθένιον** τὸ Ἰουδαϊκόν. Παρθένιον τῶν ἀρχαίων¹. *P. ramiflora* Mönch. Ἐπὶ τῶν τοίχων (Τούντας). Κοινῶς Ἀνεμόχορτο.

473. **P. Cretica** L. **Π.** τὸ κρητικόν. Ἐπὶ τοίχων καὶ ἐν πετρώδεσι κοινόν.

474. **Theligonum Cynocrambe** L. **Θηλυγόνον** ἡ Κυνοκράμβη. Ἐν πετρώδεσι καὶ ἐπὶ τῶν τοίχων. Κοντό, Περιβόλα κτλ.

65. Κυπελλοφόρα. *Cupuliferae*.

475. **Quercus pseudococcifera** Desf. **Δρυς** ἡ ψευδόπρινος. *Q. coccifera* L. **δ.** *pseudococcifera* Boiss. Ἐν θαμνώδεσιν ὄρεινοῖς.

¹ Βλ. Χελδράιχ, Μελέτη περὶ τοῦ Παρθενίου ἐν Ἑπετηρίδι τοῦ Συλλ. Παρνασσοῦ, τομ. Α' (1897) σελ. 138.

II. Μονοκοτυλήδονα.

66. Τριγλωχινώδη. *Juncaginaceae*.

476. **Triglochin** *Barrelieri* Loisl. **Τριγλώχιν** ἡ τοῦ **Βαρρελιέρου**. Ἐν παραθαλασσίῳ (Spruner) ('Αττ. Κυκλ.).

67. Ὀρχεώδη. *Orchideaceae*.

477. **Limodorum** *abortivum* (L.) Swartz. **Λειμόδωρον** τὸ ἑξαμβλωτικόν. Ἐν πευκῳσι τῆς νήσου Ἀγκιστρίου (20 Ἀπριλ. 1881).

478. **Serapias** *parviflora* (Lindl.) Parlat. **Σεραπιὰς** ἡ μικρανθής. Ἐν γεωλόφοις σπανία. Μονή. ('Αττ. Πελ.).

479. **Orchis** *sanctus* L. **Ὀρχις** ὁ ἱερός. Ἐν Αἰγίνῃ (Spruner). (Τῆνος, Μικρὰ Ἀσία).

480. **O.** *masculus* L. **O.** ὁ ἄρρην. Πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνῶς (Friedr.). (Πελ.).

481. **O.** *saccatus* Ten. **O.** ὁ σακκοφόρος. Ἐν Αἰγίνῃ σπάνιος κατὰ Spruner καὶ Ὀρφανίδην. ('Αττ. Κυκλ.).

482. **Anacamptis** *pyramidalis* (L.) Rich. **Ἀνακαμπτις** ἡ πυραμοειδής. Ἐν πετρώδεσι. Ναός.

483. **Ophrys** *tenthredinifera* Willd. **Ὀφρυς** ἡ τευθρηδοφόρος. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ Spruner καὶ Friedrichsthal.

484. **O.** *atrata* Lindl. **O.** ἡ μελάγχρους. Ἐν γεωλόφοις πετρώδεσι.

485. **O.** *ferrum-equinum* Desf. **O.** ἡ ἵπποκρηπίς. Ἐν πετρώδεσι. Ναός. — Var. *Aeginensis* Reichb. ποικ. ἡ αἰγινητικὴ (μετὰ χεῖλους τριλόβου). Ἐν Αἰγίνῃ Spruner κατὰ τὸν Reichenbach.

486. **O.** *apifera* Huds. **O.** ἡ μελισσοφόρος. Ἐν Αἰγίνῃ (Spruner). ('Αττ. Πελ.).

487. **O.** *cornuta* Stev. **O.** ἡ κερατῖτις. Ἐν γεωλόφοις. Ναός.

488. **O.** *bombyliflora* Link. **O.** ἡ βομβυλιοφόρος. Ἐν Αἰγίνῃ (Spruner).

489. **O.** *myodes* (L.) Jacq. **O.** ἡ μυιοειδής. Ἐν Αἰγίνῃ (Friedr.). ('Αχαΐα Sibth.).

490. **O. lutea** (Gou.) Cav. forma *minor* Parlat. **O. ἡ κιτρίνη**, παραλλαγή ἡ ἐλάττων. Ἐν γεωλόφοις. Ναός.

491. **O. fusca** Link. **O. ἡ μελανόφαιος**. Ἐν γεωλόφοις κοινή. Var *iricolor* Desf. (pro specie) ποικ. ἡ *ιριδόχρους*. Ἐν παραθαλασσίαις Ἀγκιστρίου.

68. Ἰριδώδην. *Iridaceae*.

492. **Iris Germanica** L. **Ἰρις ἡ γερμανική**. Αὐτοφυὴς ἐν κρημνώδεσι τοῦ βουνοῦ τῆς Παλαιοχώρας καὶ ἀλλαχοῦ. Κοινῶς «Κρίνος».

493. **Gynandriris Sisyrinchium** (L.) Parl. **Γυνανδροῖρις** τὸ *Σισυρύγγιον*. Ἐν ἀνέμμοις καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινή ἐν Αἰγίνῃ καὶ ἐν Μετωπίῳ.

494. **Gladiolus segetum** Ker. **Ξιφίον** τῶν σπαρτῶν. Ἐν ἀρούραις. Ἀγ. Μαρίνα, καὶ ἐν Μετωπίῳ.

495. **Crocus Cartwrightianus** Herb. **Κρόκος ὁ Καρτραίτιανός**. *C. Graecus* Chapp., *C. sativus* Boiss. Ἐν Αἰγίνῃ (Guicciardi, τῇ 6 Δεκ. 1857). Ὁ Κρόκος, περὶ οὗ ὁ Θεόφραστος (βλ. Εἰσαγωγήν). (Ἀττ. Κυκλ.).

496. **C. cancellatus** Herb. **Κ. ὁ κιγκλιδωτός**. Ἐν γεωλόφοις. Πλησίον τοῦ ναοῦ (Ὁρφανίδης 8 Νοεμβρ. 1859), πέριξ τῆς Μονῆς (Μίνδλερ καὶ Τούντας 6 Νοεμβρ. 1897). (Ἀττ. Πελ.).

69. Ἀμαρυλλιδώδην. *Amaryllidaceae*.

497. **Pancratium maritimum** L. **Παγκράτιον** τὸ παραθαλάσσιον. Ἐν παραθαλασσίαις. Νησὺδριον Μετωπίου.

498. **Sternbergia Sicula** Tineo. **Στερνβέργεια ἡ σικελική**. Ἐν Αἰγίνῃ (Ὁρφανίδης).

ΣΗΜ. Ἡ Ἀγάνη ἡ ἀμερικανική (*Agave Americana* L.) ἔγεινεν ἐντελῶς ἀγρία καὶ φύεται ἐπὶ κρημνῶν ὅπως καὶ ἐν Κρήτῃ, ταῖς Ἰονίοις καὶ ταῖς νήσοις τῶν Κυκλάδων.

70. Σμιλακώδην. *Smilaceae*.

499. **Smilax aspera** L. **Σμῖλαξ ἡ τραχεῖα** (Διοσκορίδου). Ἐν θαμνώδεσιν, ἐν φραγμοῖς. Μεσαγρός.

71. Ἀσπαραγώδη. *Asparagaceae*.

500. **Asparagus arkyllus** L. Ἀσπάραγος ὁ ἄφυλλος.
Ἐν πετρώδεσι. Κοντὸ καὶ ἀλλαχοῦ.

72. Διοσκοριδειώδη. *Dioscoreaceae*.

501. **Tamus communis** L. var. *Cretica* (L. pro specie)
Parlat. Τάμος ἡ κοινὴ ποικιλ. ἡ κρητικὴ. Ἐν πετρώδεσιν.
Ἰανιτσιό.

73. Λειριώδη. *Liliaceae*.

502. **Asphodelus microcarpus** Viv. Ἀσφρόδελος ὁ
μικρόκαρπος. Ἀσφρόδελος τῶν ἀρχαίων. Ἐν γεωλόφοις.

503. **A. fistulosus** L. *A.* ὁ συριγγώδης. Ἐν ἀρούραις, παρὰ
τὰς ὁδοὺς. Κοινῶς «Γενάκια».

504. **A. tenuifolius** Cav. *A.* ὁ λεπτόφυλλος. Ἐν ἀμμώδεσι.
Πλησίον τῆς πόλεως. (Ἄττ. Κυκλ.).

505. **Lloydia Graeca** (L.) Endl. Λοῦδεια ἡ Ἑλληνικὴ.
Ἐν πετρώδεσιν οὐ σπανία.

506. **Ornithogalum Narbonense** L. Ὀρνιθόγαλον τὸ
ναρβώνιον. Ἐν ἀρούραις. Περιβόλα καὶ ἀλλαχοῦ.

507. **O. Pyrenaicum** L. *O.* τὸ πυρηναῖον. Ἐν γεωλόφοις
καὶ ἐργασίμοις τόποις. (Κρήτη).

508. **Urginea maritima** (L.) Baker. Πρωτοσκίλλα ἡ
παραθαλάσσιος. Σκίλλα τῶν ἀρχαίων. Ἐν γεωλόφοις καὶ παραθα-
λασσίοις κοινὴ. Κοινῶς «Ἀσκίλλα» καὶ «Γεωργός».

509. **Scilla autumnalis** L. Σκίλλα ἡ μετοπωρινή. Ἐν
γεωλόφοις (Τούντας).

510. **S. Holzmanna** Heldr. nova species. *S.* ἡ Χολτ-
σμανεία. Ἐν πετρώδεσιν εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ὄρους εὐρέθη ὑπὸ
τοῦ κ. Β. Τούντα κατὰ Νοέμβριον 1897. Διαφέρει τὸ νέον εἶδος
τοῦτο ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ὥς ἔχον τὸν σκήπωνα χθαμαλὸν καὶ
ὑποκλινῆ, τὰ φύλλα συνανθῆ πάντως ἐπίγεια πλατέως γραμμοειδῆ
αὐλακωτά, τὸν ἀνθοφόρον βότρυν ὀλιγανθῆ, τὰ φυλλάρια τοῦ περι-
γόνιου κωδωνοειδῶς συγκλίνοντα, φέροντα μεσόνευρον ὑπόχλωρον,

τὸν δὲ καρποφόρον βότρυν μετὰ ποδίσκων μονορρεπῶν, τὰ σπέρματα κυμβαλοειδῆ. Ἡ δ' ἐν Ἑλλάδι κοινὴ Σκίλλα ἢ μετοπωρινὴ ἔχει τὸν σκῆπωνα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀρθοφυᾶ καὶ ὑψηλότερον, τὰ φύλλα ὑστερανθῆ, νηματοειδῆ καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὀρθωθέντα, τὸν ἀνθοφόρον βότρυν πολυανθέστερον, τὸ περιγόνιον ἀνεφγμένον, τὰ σπέρματα ῥοειδῆ.

511. **Bellevalia ciliata** (Cyr.) Nees. **Βελλεβάλεια** ἢ **βλεφαριδωτή**. Ἐν ἀρούραις. Ὑπώρεια τοῦ Ὄρους. (Ἀττ. Πελ.).

512. **B. trifoliata** (Ten.) Kunth. **B.** ἢ **τρίφυλλος**. Ἐν ἀρούραις, πλησίον τῆς Μονῆς. (Ρόδος).

513. **Leopoldia Holzmanni** Heldr. **Λεοπόλδεια** ἢ τοῦ **Χόλτσμαν**. Ἐν γεωλόφοις πετρώδεσι.

514. **L. graminifolia** Heldr. et Holzm. **L.** ἢ **ἀγρωστόφυλλος**. Ἐν ἀμπελῶσι πρὸς νότον τῆς πόλεως (τῇ 18 Ἀπριλ. 1881 ὑπὸ Χόλτσμαν καὶ ἐμοῦ).

515. **Botryanthus commutatus** (Guss.) Kunth. **Βοτρυανθῆς** ὁ ἡλλαγμένος. Ἐν γεωλόφοις.

516. **B. pulchellus** (Heldr. et Sart.) Nym. **B.** ὁ **χαρίεις**. Ἐν πετρώδεσιν. (Ἀττ. Πελ.).

517. **Allium Porphyroprasum** Heldr. et Sart. **Μῶλυ** τὸ **Πορφυρόπρασον**. Ἐν ἐργασίμοις. (Ἀττ.).

518. **A. Chamaespathum** Boiss. **M.** τὸ **Χαμαίσπαθον**. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ τὸν Nyman (Conspect. Fl. Europ. σ. 737). (Ἀττ. Πελ.).

519. **A. Cyrilli** Ten. **M.** τὸ τοῦ Κυρίλλου. Ἐν ἀρούραις. Δυτικὰ παράλια. Περιβόλα. (Ἀττ. Χίος).

520. **A. roseum** L. **M.** τὸ **ῥοδόχρουν**. Ἐν ἀρούραις. Μονή.

521. **A. subhirsutum** L. **M.** τὸ **ὑπόδασυ**. Ἐν θαμνώδεσι, γεωλόφοις κτλ. Βόρειον τμήμα. Μονή κτλ.

522. **A. trifoliatum** Cyr. **M.** τὸ **τρίφυλλον**. Ἐν πετρώδεσι σπάνιον. (Πελ. Κυκλ.).

523. **A. Phalereum** Heldr. et Sart. **M.** τὸ **Φαληρικόν**. Ἐν Αἰγίνῃ κατὰ Spruner (Ἀττ. Κυκλ.).

74. Κολχικώδη. *Colchicaceae*.

524. **Colchicum Sibthorpii** Baker. **Κολχικὸν τὸ τοῦ Σιπθωρπίου.** Ἐν πετρώδεσι παρὰ τὰς ὁδοὺς πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως μέχρι Κοντοῦ, καὶ πλησίον τῆς μονῆς. Νοεμβρ. 1897 συλλεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Τούντα. Εἶνε ἀξιοπερίεργον ὅτι τὸ φυτὸν τοῦτο γνωστὸν ὡς μᾶλλον ὀρεινὸν (ἐν τῇ Πάρνηθι τῆς Ἀττικῆς), ἐν Αἰγίνῃ φύεται ἐν παραθαλασσίαις (Ἀττ. Πελ.).

525. **C. Tuntasium** Heldr. nov. sp. **Κ. τὸ Τουντάσειον.** Φύεται εἰς τὰ ὑπώρεια τοῦ Ὄρους, ὅπου τὸ συνέλεξαν τὸν Νοέμβρ. 1897 εἰς ἄνθος οἱ φίλοι κ. κ. Μ. Μίνδλερ καὶ Β. Τούντας. Προσωρινῶς προτείνω τὸ εἶδος τοῦτο ὡς νέον, διότι δὲν δυνάμεθα εἰσέτι νὰ δώσωμεν πλήρη περιγραφὴν αὐτοῦ μὴ γνωρίζοντες τὰ φύλλα. Κατὰ τὰ ἄνθη ὁμοιάζει πρὸς τὸ *C. Parkinsoni* Hook. φυτὸν τῶν Κυκλάδων, οὗτινος εἶνε ἴσως ποικιλία. Εἰς τὸ ἡμέτερον ὅμως αἱ λακίδες τοῦ περιγονίου εἰσὶ στενώτεραι καὶ ἀπλῶς ὀξεῖαι, οὐχὶ ἀποτόμως στενούμεναι, αἱ δ' ἐπ' αὐτῶν τετραγωνικαὶ γραφαὶ ὅλως ἀσαφεῖς καὶ μόλις ὁραταί.

75. Σχοινώδη. *Juncaceae*.

526. **Juncus acutus** L. **Σχοῖνος ὁ ὀξύσχοινος.** Ἐν παραθαλασσίαις Αἰγίνης καὶ Μετωπίου.

527. **J. bufonius** L. *β. mutabilis* Savi **Σ. ὁ φρύνιος ποικ. ὁ εὐμετάβολος.** Ἐν ἐνίκμοις. Μονή.

76. Ἀρώδη. *Araceae*.

528. **Arisarum vulgare** Targ. **Ἀρίδαρον τὸ κοινόν.** Ἐν γεωλόφοις. Παλαιοχώρα.

77. Κυπειρώδη. *Cyperaceae*.

529. **Cyperus rotundus** L. **Κύπειρος ὁ στρογγύλος.** Ἐν ἐργασίμοις. Κοντὸ (Τούντας).

530. **Carex distans** L. **Κάρηξ ἡ διεστῶσα.** Ἐν ὀρεινοῖς. Μονή.

531. **C. illegitima** Cesati. **Κ. ἡ ἀνώμαλος.** Ἐν πετρώδεσιν (Ὀκτ. 1852. Sartori) πλησίον τοῦ ναοῦ (Heldr.) (Ἀττ. Πελ.).

78. Ἀγρωστώδη. *Gramineae*.

532. **Pollinia distachya** (L.) Spreng. **Πολλίνεια** ἡ δίσταχυς. Ἐν πετρώδεσιν.
533. **Andropogon pubescens** Vis. Ἀνδροπόγων ὁ τριχώδης. Ἐν πετρώδεσι κοινός.
534. **Setaria verticillata** (L.) P. Beauv. **Τριχόκεγχρον** τὸ σφονδυλωτόν. Ἐν ἐργασίμοις. Κοντὸ (Τούντας). Κοινῶς Κολλοχόρταρο. (Ἀττ. Κυκλ.).
535. **Cynodon Dactylon** (L.) Pers. **Κυνόδων** ὁ δάκτυλος. Ἐν ἀμμώδεσι κοινός.
536. **Phalaris minor** Retz. **Φάλαρις** ἡ ἐλάσσων. Ἐν ἐργασίμοις. — Var. *comosula* Heldr. ποικ. ἡ μικρόλοφος. Ἐν ἀρούραις καὶ ἀμπελῶσι. Παράλια δυτικά.
537. **Cynosurus echinatus** L. **Κυνόσουρα** ἡ ἐχινώδης. Ἐν πετρώδεσιν ὄρεινοῖς. Ὅρος.
538. **Gastridium lendigerum** (L.) Gaud. **Γαστριδίον** τὸ κονιδοφόρον. Ἐν πετρώδεσι σπάνιον. Ὅρος.
539. **Lagurus ovatus** L. **Λαγοῦρος** ὁ ῥοειδής. Ἐν παραθαλασσίοις, γεωλόφοις κτλ.
540. **Stypa Sibthorpii** Boiss. et Reut. **Στύππη** ἡ τοῦ Σιπθωρπίου. Ἐν πετρώδεσι. Ναός.
541. **St. tortilis** Desf. **Σ.** ἡ στρεπτή. Ἐν πετρώδεσι. Μονή.
542. **Oryzopsis miliacea** (L.) Richter. **Ὄρυζοψις** ἡ κεγχροειδής. Ἐν γεωλόφοις πετρώδεσι. — Var. *Thomasii* (Duby pro specie) Boiss. Ποικ. ἡ τοῦ Θωμασίου. Ἐν θαμνώδεσι. Πέριξ τοῦ ναοῦ.
543. **O. caerulescens** (Desf.) Richter. **Ο.** ἡ κυανίζουσα. Ἐν πετρώδεσι. Ναός.
544. **Avena fatua** L. Ἀβένη ἡ μωρά. Ἐν ἐργασίμοις. Ἀκρωτήρ. Πέρδικα (Friedr.) (Μακεδ.).
545. **A. barbata** Brot. **Α.** ἡ παγωνώδης. Ἐν γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινή. Μονή κτλ. (Ἀττ. Κυκλ.).
546. **Aira capillaris** Host. **Αἶρα** ἡ τριχοειδής. Ἐν ἀνί-
κμοις. Μονή.

547. **Avellinia** *Michelii* (Savi) Parl. Ἀβελλίνεια ἡ τοῦ Μιχελίου. Ἐν γεωλόφοις ἀνίκμοις σπανία. Μονή. (Ἄττ.).

548. **Koeleria** *phleoides* Pers. Κοιλέρεια ἡ φλοιοειδής. Ἐν ἀμμώδεσι καὶ ἀνίκμοις κοινή.

549. **Dactylis** *glomerata* L. var. *Hispanica* Roth. (pro specie). Δακτυλὶς ἡ σφαιρωτή, ποικ. ἡ ἰσπανικὴ. Ἐν κρημνώδεσι. Κοντό. (Τούντας).

550. **Vulpia** *ciliata* (Pers.) Link. Βουλπία ἡ βλεφαριδωτή. Ἐν ἀνίκμοις.

551. **Bromus** *Madritensis* L. Βρόμος ὁ μαδρίτιος. Ἐν ἀνίκμοις, ἐπὶ τοίχων. Μονή.

552. **B.** *rubens* L. **B.** ὁ ὑπέρυθρος. Ἐν πετρώδεσι καὶ ἐπὶ τοίχων. Παλαιοχώρα.

553. **B.** *fasciculatus* Presl. **B.** ὁ φακελωτός. Ἐν γεωλόφοις. (Ἄττ. Κυκλ.).

554. **B.** *intermedius* Guss. **B.** ὁ ἀνάμεσος. Ἐν γεωλόφοις κτλ. κοινός.

555. **B.** *patulus* Mert. et Koch. var. *velutinus* (Nocc. et Balb. pro specie) Parlat. **B.** ὁ διεστῶς ποικ. ὁ ὀλοσηρικόθριξ. Ἐν ἀρούραις. Δυτικὸν παράλιον. (Πελ.).

556. **Atropis** *distans* (L.) Griseb. Ἀτροπὶς ἡ διεστῶσα. Ἐν παραθαλασσίαις. (Ἄττ.).

557. **Scleropoa** *rigida* (L.) Griseb. Σκληροπόα ἡ στερρά. Ἐν ἐργασίμοις. Μονή.

558. **Schismus** *Arabicus* Nees. Σχιστὴ ἡ ἀραβικὴ. Ἐν ἀνίκμοις, πλησίον τῆς πόλεως.

559. **Briza** *maxima* L. Βρίζα ἡ μεγίστη. Ἐν γεωλόφοις κοινή.

560. **Elymus** *crinitus* Schreb. Ἐλυμος ὁ χαιτήεις. Ἐν πετρώδεσι τῆς ἀνατολ. ἀκτῆς. Ἰανιτσιό.

561. **Hordeum** *bulbosum* L. Κριθὴ ἡ βολβώδης. Ἐν γεωλόφοις. Ἰανιτσιό.

562. **H.** *murinum* L. **K.** ἡ μυοκριθὴ. Ἐν ἀνίκμοις, ἐπὶ τοίχων, κοινή.

ΣΗΜ. Καλλιεργοῦνται συχνὰ ἡ Κριθὴ ἡ κοινὴ (*H. vulgare* L.) καὶ **K.** ἡ ἐξάστιχος (*H. hexastichon* L.).

563. **Aegilops ovata** L. **Αιγίλωψ** ὁ ῥειδής. Ἐν ἀνί-
κμοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς. Ναός.

564. **Ae. comosa** Sibth. Fl. Gr. tab. 94. **Α.** ὁ κομήτης.
Ἐν χέρσοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς.

565. **Haynaldia villosa** (L.) Schur. **Χαῦναλδία** ἡ
μακρόθριξ. Ἐν γεωλόφοις, παρὰ τὰς ὁδοὺς κοινή.

566. **Brachypodium ramosum** (L.) R. et Sch. **Βρα-**
χυπόδιον τὸ κλαδῶδες. Ἐν πετρώδεσιν. Ὅρος. Ναός.

567. **B. distachyon** (L.) R. et Sch. **Β.** τὸ δίσταχυν. Ἐν
πετρώδεσι. Ναός.

568. **Lolium temulentum** L. **Λόλιον** τὸ μεθύον. «Αἶρα»
τῶν ἀρχαίων. Ἐν ἀρούραις. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὅρους ἄφθονον.

569. **L. rigidum** Gaud. **Α.** τὸ στερρόν. Ἐν ἀρούραις κοινόν.

570. **Psilurus aristatus** (L.) Lor. et Bar. **Ψιλοῦρος**
ὁ ἀθεροφόρος. Ἐν ἀνίκμοις.

Β'. ΓΥΜΝΟΣΠΕΡΜΑ

79. Κωνοφόρα. Coniferae.

571. **Pinus Halepensis**. **Πεύκη** ἡ **Χαλεπεία**. «Πεύκη ἡ
παράλιος» τοῦ Θεοφράστου. Κοινὴ ἐν ὄρεινοῖς τῆς νήσου. Ἐν Ἀγκι-
στρίῳ σχηματίζει δάσος, ὅπερ καλύπτει τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ
νησυδρίου.

572. **Juniperus Phoenicea** L. **Ἄρκευθος** ἡ **φοινικική**.
«Βράθυ τὸ ἕτερον» τοῦ Διοσκορίδου. Ἐν γεωλόφοις καὶ ἐν ὄρεινοῖς
κοινή, ἐνίοτε δενδρώδης (παρὰ τὸν Ναὸν κτλ.).

ΣΗΜ. Ἡ **Κυπάρισσος** ἡ **ἀειθαλής** (*Cupressus sempervirens* L.)
καλλιεργεῖται συχνότατα ἐν τῇ νήσῳ.

Β'. ΣΠΟΡΙΟΦΥΤΑ (ΚΡΥΠΤΟΓΑΜΑ)

I. Ἀγγειοκρυπτόγαμα — 1. Πτέριδες.

80. Πολυποδιώδη. *Polypodiaceae*.

573. *Adiantum Capillus Veneris* L. Ἀδίαντον τὸ καλλίτριχον (Διοσκορίδου). Ἐν ἐνίκμοις (Τούντας).

574. *Cheilanthes fragrans* (L.) Webb. et Berth. Χειλανθὲς τὸ εὖοσμον. Ἐν πετρώδεσιν ὄρέων.

575. *Ceterach officinarum* Willd. Ζεδαράχ τῶν ἐργαστηρίων. «Ἀσπληνον» Διοσκορίδου. Ἐν πετρώδεσι καὶ ἐπὶ τῶν τοίχων. Κοντό. Περιβόλα.

2. Λυκοπόδια.

81. Σελαγινελλώδη. *Selaginellaceae*.

576. *Selaginella denticulata* (L.) Link. Σελαγινέλλα ἢ ὀδοντωτή. Ἐν συσκίοις πετρώδεσι. Κοντό.

II. Κυτταρώδη Κρυπτόγαμα.

Ταῦτά εἰσιν ὡς τὰ πολλὰ εἰσέτι ἄγνωστα.

Προσθέτω ἐν τέλει πίνακα τῶν κυριωτέρων οἰκογενειῶν τῶν Σπερματοφύτων, ἐν ᾧ σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰδῶν ἅτινα περιλαμβάνει ἐκάστη τῶν οἰκογενειῶν τούτων ἐν τῇ Αἰγινήτικῇ Χλωρίδι, συγκριτικῶς πρὸς τὴν Χλωρίδα τῆς Ἀττικῆς. Φαίνεται δὲ ἐκ τοῦ πίνακος τούτου ὅτι καὶ ἐν Αἰγίνῃ, ὅπως ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἡ οἰκογένεια τῶν Κολοβοανθῶν ὑπερτερεῖ πασῶν τῶν ἄλλων. Αἱ δὲ λοιπαὶ οἰκογένειαι ἀκολουθοῦσιν ἐν γένει τὴν αὐτὴν σειρὰν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰδῶν

ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Χλωρίσι, μετὰ τινων διαφορῶν ὡς πρὸς τὰ ποσο-
στὰ ἀνὰ τὰ ἑκατὸν εἶδη.

Οἰκογένεια τῶν	Χλωρίς τῆς Αἰγίνης		Χλωρίς τῆς Ἀττικῆς	
	Ἀριθμὸς τῶν εἰδῶν ἐπὶ 572 εἰδῶν ἐν ὅλῳ.	Ποσοστὸν ἀνὰ ἑκατὸν εἶδη	Ἀριθμὸς τῶν εἰδῶν ἐπὶ 1557 εἰδῶν ἐν ὅλῳ.	Ποσοστὸν ἀνὰ ἑκατὸν εἶδη
Κολοβοανθῶν	75	13,11	190	12,20
Συνθέτων	70	12,23	159	10,21
Ἀγρωστωδῶν	39	6,81	136	8,73
Σταυρανθῶν	35	6,07	78	5,00
Καρυοφυλλωδῶν (Σιληνωδῶν καὶ Ἀλσινωδῶν)	24	4,19	73	4,68
Χειλανθῶν	23	4,02	71	4,56
Σκιαδοφόρων	22	3,84	68	4,36
Λειροειδῶν	22	3,84	63	4,04
Βουγλωσσωδῶν	18	3,01	46	2,95
Γρομφαδιωδῶν	18	3,01	35	2,24
Ὀρχεωδῶν	15	2,62	43	2,76
Βατραχιωδῶν	11	1,92	34	2,18
Ἐρυθροδανωδῶν	11	1,92	30	1,92
Εὐφορβιωδῶν	11	1,92	19	1,22

Αἱ λοιπαὶ οἰκογένειαι περιλαμβάνουσιν ὀλιγώτερα τῶν δέκα εἰδῶν
ἐν τῇ Αἰγινιτικῇ Χλωρίδι ¹.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Φεβρουάριον 1898.

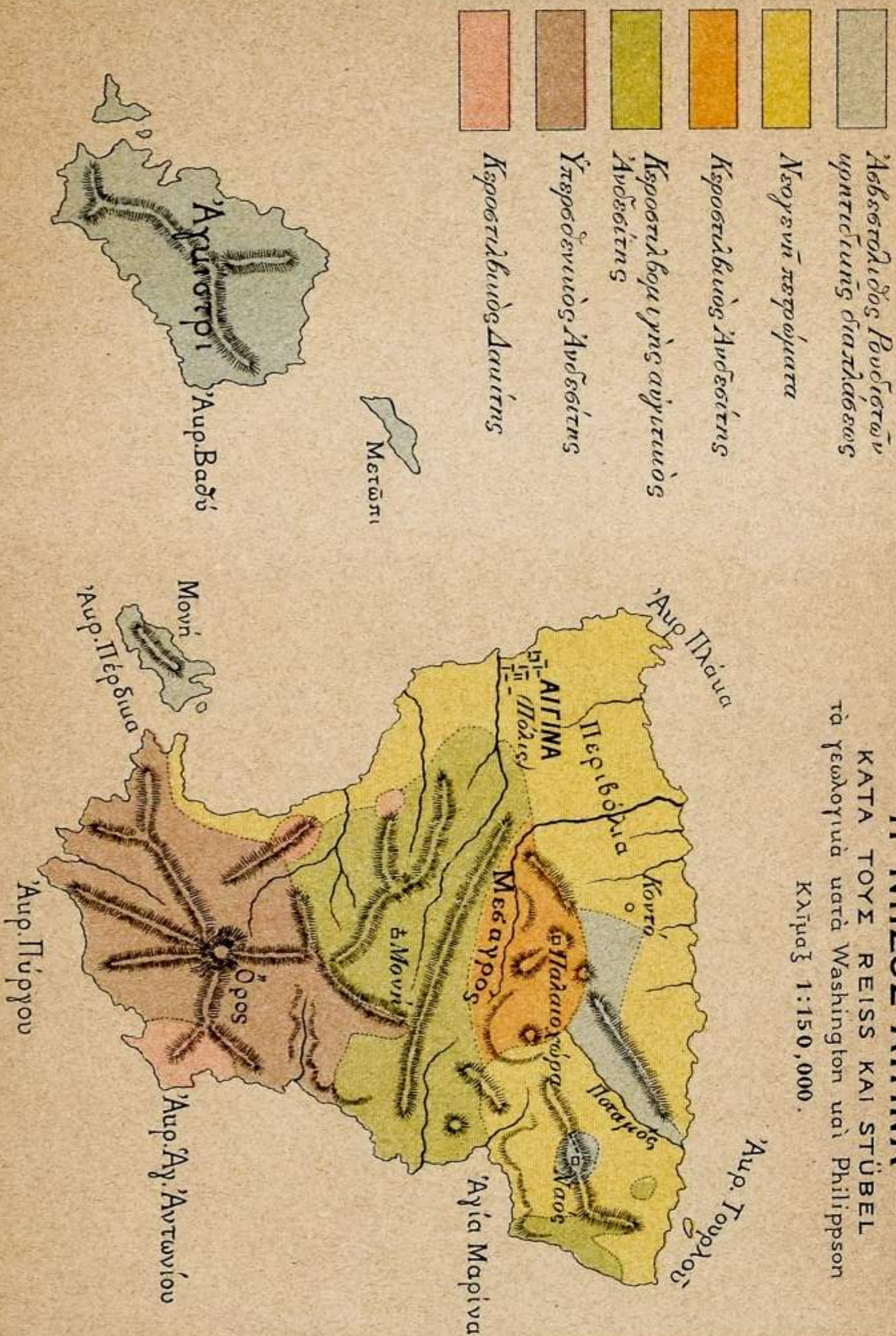
¹ Ἀνεκοινώθη ἐν συνεδριάσει τοῦ Φυσιογνωστικοῦ τμήματος τοῦ Συλλόγου.

Η ΝΗΣΟΣ ΑΙΤΙΝΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ REISS ΚΑΙ STÜBEL
τὰ γεωλογικά κατὰ Washington καὶ Philippson

Κλίμαξ 1:150,000.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000017905

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ